

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ

THE BULLETIN ON INTERNATIONAL COOPERATION OF THE MINISTRY OF EDUCATION

ปีที่ 6 ฉบับที่ 3 เมษายน-มิถุนายน 2552

Vol. 6 No. 3 April-June 2009

ISSN 1686-0748

44th SEAMEC & 4th ASED

**กระทรวงศึกษาธิการไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมซีเมค
ครั้งที่ 44 และการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 4**

“อังกอร์”

ขึ้นทะเบียนมรดกโลกในปี 1992 ประเภทมรดกโลกทางวัฒนธรรม

อังกอร์ หรือ “พระนคร” เป็นแหล่งโบราณสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งอยู่ในจังหวัดเสียมเรียบทางตอนกลางของประเทศ กัมพูชา มีอาณาบริเวณกว้างขวางถึง 400 ตารางกิโลเมตร ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ป่าและแหล่งน้ำใกล้เคียงด้วย

สถานที่แห่งนี้เป็นนครหลวงของอาณาจักรขอมโบราณ ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 9 - 15 ประกอบด้วย กลุ่มโบราณสถานทีนครวัด ทีนครธม และที่บายน ภายในบริเวณนอกจากจะมีโบราณสถานที่เป็นสิ่งก่อสร้างด้วยหินและอิฐที่ใหญ่โต สง่างามแล้ว ก็ยังรวมประติมากรรมปูนต่าและประติมากรรมลอยตัวสลักจากหินขนาดต่างๆ กันจำนวนมาก นับไม่ถ้วนซึ่งล้วนแต่มีความสวยงาม สมบูรณ์เกือบทั้งสิ้น

In Focus

- 1 การประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีเมค) ครั้งที่ 44 และการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 4

Thai Ministry of Education Hosted 44th SEAMEC and 4th ASEAD

ชนิษฐา ห่านิรติศัย

1

ความเคลื่อนไหว (Movement)

- 10 แต่งแต้มประชาคมอาเซียนในฝันด้วยปลายพู่กันเยาวชน ASEAN Young Artists: “Unity in Diversity: the Way towards an ASEAN Community”

ชนิษฐา ห่านิรติศัย

- 13 การประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก ครั้งที่ 181 181th Session of the UNESCO Executive Board in France

ดุริยา อมตวิวัฒน์

สุปราณี คำยวง

- 15 โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาค เรื่องการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

Regional Workshop on Education for Sustainable Development

ดุริยา อมตวิวัฒน์

สุปราณี คำยวง

- 17 การเดินทางไปเยือนจีนและสิงคโปร์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

Education Minister’s Visits to China and Singapore

สมทรง งามวงษ์

ชนิษฐา ห่านิรติศัย

- 22 การจัดสรรทุนรัฐบาลมาเลเซียรุ่นที่ 2 จำนวน 60 ทุน ให้กับนักเรียนจากประเทศไทย

Malaysia Scholarships for Thai Students to Study in Religious Schools

โกมุที ยมฉนันทน์

- 24 การประชุมคณะกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเอเปค ครั้งที่ 31

31st Meeting of APEC Human Resources Development Working Group and Education Network Meeting

ดุริยา อมตวิวัฒน์

กุสุมา นวพันธ์พิมล

14

17

32

บทความ (Article)

- 29 สิทธิมนุษยชนศึกษา : เพื่อใคร? และอย่างไร?

“Human Rights Education”: For Whom? and How?

รศ.ดร.วิไล ณ ป้อมเพชร

- 32 บทความมรดกโลก

“อังกอร์” พระนครแห่งอาณาจักรขอมโบราณแหล่งมรดกโลกในประเทศกัมพูชา (ตอนที่ 1)

“Angkor”, Centre of Ancient Khmer Empire and Cambodia’s World Heritage (Part 1)

สาวิตรี สุวรรณสถิตย์

38

เกร็ดข่าว (News)

38

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการฉบับนี้ ขอเสนอรายงานที่นำภาคภูมิใจของประเทศไทยในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสมัชชารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 44 ที่จัดขึ้นพร้อมกับการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 4 เมื่อเดือนเมษายน 2552 ซึ่งเป็นโอกาสสำคัญในการผลักดันนโยบายด้านการศึกษาที่สอดคล้องความต้องการของประเทศสมาชิกเพื่อให้สามารถรับมือกับสิ่งท้าทายใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเราได้นำเสนอและบรรยายภาคการประชุมฯ มาฝากกันไว้ให้ผู้อ่านได้ร่วมรับรู้วาระสำคัญครั้งนี้ ในคอลัมน์ In Focus

นอกจากเรื่องราวและสาระของการประชุมดังกล่าวแล้ว ในฉบับเดือนเมษายน - มิถุนายน 2552 นี้ ยังมีความเคลื่อนไหวด้านต่างประเทศที่น่าสนใจมากมาย อาทิ การประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก ครั้งที่ 181 ที่ประเทศฝรั่งเศส การประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาค เรื่องการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน จัดขึ้นที่จังหวัดนครปฐม เรื่องการเดินทางไปเยือนจีนและสิงคโปร์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อกระชับสัมพันธ์ด้านการศึกษา รวมทั้งศึกษาดูงานด้านการศึกษา และเรื่องการประชุมคณะทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเอเปคและการประชุมเครือข่ายด้านการศึกษาของเอเปค ครั้งที่ 31

และเนื่องจากกองบรรณาธิการได้กำหนดให้มีการสอดแทรกข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนไว้ในวารสารตลอดทั้งปี 2552 ในฉบับนี้จึงได้นำเสนอเนื้อหาเรื่อง **แต่งแต้มประชาคมอาเซียนในฝันด้วยปลายพู่กันเยาวชน** ซึ่งเป็นภาพรวมต่อเนื่องจากเรื่องโครงการวาดภาพอาเซียนที่จังหวัดภูเก็ตในฉบับที่แล้ว มาให้สาระความรู้เพิ่มเติมด้วย นอกจากนี้ยังมีบทความเรื่อง **สิทธิมนุษยชนศึกษา : เพื่อใคร และอย่างไร** มาร่วมถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่กำลังตื่นตัวอยู่ในขณะนี้ และเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมแห่งสิทธิมนุษยชนสากลให้เกิดขึ้นในสังคมไทยด้วย

บทความมรดกโลกของเราในฉบับนี้ จะพาไปท่องเที่ยวดินแดนแห่งมรดกโลก **“อังกอร์”** ในกัมพูชา โบราณสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีความสง่างามอีกทั้งสวยงามตามศิลปะและสถาปัตยกรรมแบบขอมโบราณ และเนื่องจากบทความมรดกโลกเรื่องนี้มีเนื้อหาค่อนข้างยาว ผู้เขียนจึงได้แบ่งเรื่องออกเป็น 2 ตอน โดยฉบับนี้จะนำเสนอในตอนที่ 1 ส่วนตอนที่ 2 จะนำเสนอในฉบับเดือนกรกฎาคม - กันยายนต่อไป ท่านผู้อ่านที่เป็นแฟนประจำของคอลัมน์นี้ห้ามพลาด

และนี่คือเรื่องราวที่น่าสนใจในฉบับนี้ ท่านผู้อ่านสามารถติดตามอ่านวารสารฉบับนี้และฉบับย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์ www.bic.moe.go.th แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้า....

This issue of the Bulletin on International Cooperation of the Ministry of Education includes reports and summaries about Thailand's role and participation in a number of international and regional education meetings which have taken place in recent months. In addition, the reader will find articles on how human rights education and education for sustainable development are being integrated in school curricula as well as the latest in our series on World Heritage.

Thailand's hosting of the 44th Southeast Asian Ministers of Education Council Conference (SEAMEC) and the 4th ASEAN Education Ministers Meeting in Phuket in April 2009 was one of the major events on the 2009 education calendar. The Conference provided an opportunity for members of the SEAMEO Council to review educational policies and projects and generate discussion on concerns shared by the SEAMEO Member Countries. In this regard, the inclusion of a policy forum on Teacher Professional Development will be of interest to many of our readers. More details can be found in the 'In Focus' column.

In 2005, at the 33rd UNESCO General Conference, Thailand was elected to serve a four year term on the UNESCO Executive Board. In April 2009, Thailand's Permanent Secretary for Education traveled to Paris to attend the 181st Session of the UNESCO Executive Board. The Board meets twice a year to examine the UNESCO programme and budget. The 182nd Session, the final Session in which Thailand will participate, is scheduled to take place in September 2009.

Among the other published articles on multilateral and bilateral cooperation there is a report from the Regional Workshop on Education for Sustainable Development which was held in Nakhon Pathom; a summary of the Thai Minister of Education's visits to China and Singapore; and news from the 31st Meeting of APEC Human Resources Development Working Group and Education Network Meeting.

With regard to ASEAN, the integration of the ten member countries into one cohesive ASEAN Community is considered essential if the region is to succeed in narrowing the development gaps both in and among member countries. There is a growing consensus that involvement of young people in this endeavour is critical for the region's future. Included, therefore, is a report on the ASEAN Young Artists workshops on the theme: "Unity in Diversity: the Way towards an ASEAN Community".

In this issue we present the first of two World Heritage articles focused on Angkor. Located in Cambodia, Angkor is one of the most important archaeological sites in Southeast Asia. Angkor Archaeological Park contains the magnificent remains of the different capitals of the Khmer Empire, from the 9th to the 15th century.

That is all for this issue. We hope readers find all the articles useful and interesting. The Bulletin can also be found online at www.bic.moe.go.th. Until the next issue.

การประชุมสภารัฐมนตรีศึกษา แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 44 และการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 4

บนิษฐา ท้าปรีดิ์ศัย*

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไทย
กับบทบาทผู้นำการขับเคลื่อนการศึกษาในภูมิภาค

นับเป็นความสำเร็จที่น่าภาคภูมิใจของประเทศไทยอีกครั้ง เมื่อ นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะประธานสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีเมค) และประธานรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน มีบทบาทนำในการกำหนดทิศทางความร่วมมือด้านการศึกษาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ระหว่างการประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 44 และรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่ 5 - 8 เมษายน 2552 ณ โรงแรมเซอราตัน แกรนด์ ลาгуน่า จังหวัดภูเก็ต

ภายใต้บรรยากาศการต้อนรับอันอบอุ่นของชาวภูเก็ต การประชุมผู้นำด้านการศึกษาในระดับภูมิภาคครั้งนี้ ได้เสริมสร้างบทบาทและภาพลักษณ์ของประเทศชาติในเวทีระหว่างประเทศได้อย่างน่าภาคภูมิใจ การประสานความร่วมมือกับองค์การซีมีไอและสำนักเลขาธิการอาเซียน ซึ่งมีเครือข่ายทรัพยากรมนุษย์และวิชาการที่มีคุณค่ามหาศาล ทำให้การประชุมครั้งนี้สามารถผนึกความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพอันเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาการศึกษาของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

The 44th SEAMEO Council Conference (SEAMEC) was held back to back with 4th ASEAN Education Ministers Meeting (ASEM) at the Sheraton Grande Laguna Phuket between 5 and 8 April, 2009. The SEAMEC serves as a forum for discussion of policy and regional initiatives on education, science and culture, sets directions for programmes and projects and provides an opportunity to review the programmes and activities of the Organization. At the 44th SEAMEC, H.E. Mr. Jurin Laksanawisit, the Thai Minister of Education was elected President of the SEAMEO Council and Chair of the Conference. Ministers from the eleven SEAMEO Member Countries participated in a special policy forum on the professional development of teachers. At the 4th ASEAN Education Ministers Meeting, Ministers of education from 10 ASEAN nations, the ASEAN Secretary-General Dr. Surin Pitsuwan and Dato Dr. Ahmad bin Sison, Director of SEAMEO Secretariat, were updated on progress with regard to educational projects and activities under the ASEAN +3 framework, the drafting of a 5-year educational plan under the ASEAN +3 framework, and the modification of the charter of the ASEAN University Network.

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือต่างประเทศระดับภูมิภาค สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

พิธีเปิดการประชุม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกล่าวต้อนรับผู้เข้าประชุมในพิธีเปิดการประชุมอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2552 เวลา 10.00 น. พร้อมทั้งกล่าวถึงความสำคัญในการประสานความร่วมมือด้านการศึกษาในภูมิภาคเพื่อลดช่องว่างการพัฒนาและสร้างสังคมให้เกิดความเท่าเทียมอย่างทั่วถึง โดยรัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาด้วยการจัดสรรงบประมาณให้กับการจัดการศึกษาในสัดส่วนที่สูงที่สุด นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการศึกษาตลอดชีวิตและการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพครูและนักเรียน การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยได้ทำงานอย่างใกล้ชิดกับสมาชิกรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอทั้ง 15 แห่ง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในภูมิภาค ซึ่งถือเป็นก้าวสำคัญของการสร้างประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 ด้วย

ดาโต๊ะเสรี ฮิชัมมุดิน บิน ตุน ฮุสเซน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแห่งมาเลเซียในฐานะประธานสภาซีเมคได้กล่าวถึงความร่วมมือด้านการศึกษาในภูมิภาคเพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน โดยคำนึงถึงการรักษาคุณค่าและความเป็นเอกลักษณ์ของอาเซียนด้วย

“ภายใต้บรรยากาศการต้อนรับอันอบอุ่นของชาวภูเก็ต การประชุมผู้นำด้านการศึกษา ระดับภูมิภาคครั้งนี้ ได้เสริมสร้างบทบาทและภาพลักษณ์ของประเทศชาติในเวทีระหว่างประเทศได้อย่างน่าภาคภูมิใจ”

นายกรณ์ศักดิ์ สภาวสุ รองนายกรัฐมนตรีได้กล่าวเปิดการประชุมอย่างเป็นทางการ โดยกล่าวถึงการที่ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการศึกษาที่มีคุณภาพแก่ทุกคน พร้อมทั้งนโยบายการปฏิรูปการศึกษาซึ่งรัฐได้จัดการศึกษาเป็นเวลา 15 ปีโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจัดสรรงบประมาณเป็นเงิน 19 พันล้านบาทเพื่อครอบคลุมค่าเล่าเรียน ตำราเรียน ชุดนักเรียน สำหรับนักเรียนจำนวน 12 ล้านคน โดยจะเริ่มดำเนินการในเดือนพฤษภาคม 2552 เป็นต้นไป นอกจากนี้รัฐบาลยังให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพครู การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดการศึกษาอย่างเท่าเทียมสำหรับผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ และผู้ประสบสภาวะยากไร้ เป็นต้น

44th SEAMEC & 4th ASED, 2008 PHUKET, Thailand

การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน

นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ ในฐานะประธานรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนเป็นประธานการประชุม โดยมีรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ เลขาธิการอาเซียน และผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการองค์การซีมีโอเข้าร่วมประชุม ที่ประชุมได้รับทราบผลการดำเนินงานและมีมติในเรื่องต่างๆ ดังนี้

การรายงานผลการดำเนินโครงการและกิจกรรมด้านการศึกษาในกรอบอาเซียน และอาเซียน +3

ที่ประชุมรับทราบการดำเนินงานของอาเซียนภายใต้การดำเนินงานด้านการศึกษาประกอบด้วย การรายงานข้อมติของการประชุมอาเซียนที่เกี่ยวข้องในด้านการศึกษา การรายงานข้อเสนอแนะจากการประชุมสัมมนาระดับภูมิภาคครั้งที่ 1 เรื่อง “การเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายการสร้างประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและร่วมแบ่งปัน” ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ การรายงานผลโครงการประเมินผลหลักสูตรอาเซียน การรายงานข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย+3 ความร่วมมือด้านการศึกษาภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียน +3 (จีน เกาหลี และญี่ปุ่น) ความร่วมมือด้านการศึกษาภายใต้กรอบความร่วมมือเอเชียตะวันออก และการรายงานผลการดำเนินการและการปรับแก้ไขกฎบัตรเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน

การจัดทำแผนการดำเนินงาน 5 ปี ด้านการศึกษาในอาเซียน และอาเซียน +3

ที่ประชุมเห็นชอบตามข้อเสนอของเลขาธิการอาเซียนในการจัดทำแผนการดำเนินงานด้านการศึกษาในอาเซียนระยะ 5 ปี พร้อมทั้งมอบให้สำนักเลขาธิการอาเซียนเป็นผู้จัดทำร่างแผนการดำเนินงาน โดยให้ร่วมหารือกับสำนักเลขาธิการองค์การซีมีโอและหน่วยงานด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้อง และให้สำนักเลขาธิการอาเซียนนำเสนอร่างแผนการดำเนินงานดังกล่าวต่อที่ประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสของอาเซียนด้านการศึกษาและที่ประชุมรัฐมนตรีศึกษาของอาเซียนครั้งที่ 5 ที่กรุงเซบู ประเทศฟิลิปปินส์

การปรับแก้ไขกฎบัตรเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน

ที่ประชุมเห็นชอบในหลักการเกี่ยวกับการปรับแก้ไขกฎบัตรเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน พร้อมทั้งเห็นชอบให้มีการลงนามในกฎบัตรเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนในระหว่างการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนครั้งที่ 5 ณ ประเทศฟิลิปปินส์ ในปี พ.ศ. 2553 โดยให้เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนเป็นองค์กรระหว่างประเทศเพื่อจะได้มีอำนาจในการลงนามและเป็นองค์กรตามกฎหมายและเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างของอาเซียนอย่างเป็นทางการ ขณะนี้มีมหาวิทยาลัยที่เป็นเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนจำนวน 21 แห่ง และอาจเพิ่มจำนวนถึง 30 มหาวิทยาลัยหรือมากกว่านี้ โดยมีประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีเข้าร่วมด้วย ซึ่ง

นักศึกษาจะสามารถแลกเปลี่ยนหน่วยกิตข้ามมหาวิทยาลัย และข้ามประเทศได้ และจะนำไปสู่การจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาในระดับปริญญาโทและเอกทางด้านภาษา วัฒนธรรม และกฎหมาย

ร่างแถลงการณ์การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 4

ที่ประชุมเห็นชอบร่างแถลงการณ์การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 4 ตามที่สำนักเลขาธิการอาเซียนเสนอซึ่งประกอบด้วย การส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาดำเนินการจัดทำวางแผนการศึกษาอาเซียน ระยะ 5 ปี การปรับแก้ไขกฎบัตรเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน

การรายงานผลการประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 44

นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานการประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 44 ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาอนุมัติการดำเนินโครงการและงบประมาณของสำนักเลขาธิการซีมีโอ ตลอดจนศูนย์และโครงการระดับภูมิภาคของซีมีโอ ที่ส่งเสริมการพัฒนาการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกในภูมิภาคในบริบทต่างๆ ดังนี้

การประชุมวาระเฉพาะของการประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ 44 ที่ประชุมฯ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประเทศมาเลเซียเป็นประธาน ได้ให้ความเห็นชอบในการดำเนินโครงการจัดตั้งศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอ ดังนี้

- การจัดตั้งศูนย์ระดับภูมิภาคแห่งใหม่ 3 ศูนย์ ประกอบด้วย การพัฒนาครูและบุคลากรศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ ด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษาศาสตร์ ที่ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อพัฒนาบุคลากรด้วยการจัดการฝึกอบรม การจัดหลักสูตรระยะสั้น การวิจัย ฯลฯ ด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และด้านภาษาศาสตร์

- การรับรองให้มหาวิทยาลัย Tsukuba เป็นสมาชิกสมทบขององค์การซีมีโอ

- การรายงานผลการดำเนินโครงการต่างๆ ของซีมีโอ เช่น โครงการการใช้ภาษาแม่สำหรับสื่อการสอน โครงการความร่วมมือระหว่างซีมีโอและสหประชาชาติ ในการพัฒนาคุณภาพของน้ำและการพัฒนาสุขอนามัย ในโรงเรียนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นต้น

- ที่ประชุมรับทราบการดำเนินโครงการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มด้อยโอกาสในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พร้อมทั้งให้ความเห็นชอบหัวข้อโครงการเพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษากลุ่มคนด้อยโอกาสทุกรูปแบบ จำนวน 10 โครงการ ประกอบด้วย

1. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ประเทศมาเลเซียเป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินโครงการ

2. การจัดระบบการติดตามนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันและประชากรกลุ่มที่ยังไม่ได้รับการศึกษา **ประเทศฟิลิปปินส์** เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินโครงการ

3. การส่งเสริมการศึกษาสำหรับสตรีและเด็กหญิง **ประเทศมาเลเซีย** เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินโครงการ

4. การสร้างกลไกการศึกษาสำหรับกลุ่มผู้ที่ยังไม่เข้าถึงการศึกษ

5. การจัดการศึกษาก่อนระบบวัยเรียน **ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม** เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินโครงการ (**ประเทศไทย** เสนอเป็นประเทศร่วมดำเนินการ)

6. การเสริมสร้างการสอนแบบคละชั้น **สปป.ลาว** เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินโครงการ

7. การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในชนบทในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สำหรับการรู้หนังสือและการดำเนินชีวิต **ประเทศไทย** เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินโครงการ

8. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไร้ที่อยู่และไม่มีสัญชาติ **ประเทศอินโดนีเซีย** เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินโครงการ

9. การจัดการศึกษา การดูแล และการให้บริการการปรึกษาสำหรับเด็กที่ได้รับผลกระทบจากเชื้อ HIV และเอดส์

10. การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมในสถานการณ์ภัยพิบัติธรรมชาติและสภาวะการฉุกเฉินต่างๆ **ประเทศอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์** เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินโครงการ

ในระหว่างการประชุม ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการของไทยได้เสนอให้ประเทศไทยร่วมดำเนินโครงการจัดการศึกษาก่อนวัยเรียนร่วมกับประเทศบรูไน ดารุสซาลาม ตามนโยบายรัฐบาลปัจจุบันที่ให้ความสำคัญต่อการสนับสนุนการศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียนและสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาของไทยที่รัฐได้จัดการศึกษาให้ทุกคนในประเทศโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเป็นเวลา 15 ปี

“ที่ประชุมสภาซีเมค ครั้งที่ 44 ได้เห็นชอบในการดำเนินโครงการการจัดตั้งศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอ แห่งใหม่ 3 ศูนย์ ประกอบด้วย การพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษาศาสตร์ ที่ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อพัฒนาบุคลากรด้วยการจัดการฝึกอบรมการจัดหลักสูตรระยะสั้น การวิจัย ฯลฯ”

การประชุมเชิงนโยบายด้านการพัฒนาครู

กระทรวงศึกษาธิการของไทยได้จัดให้มีการจัดการประชุมเชิงนโยบายในหัวข้อการพัฒนาครู โดยได้เชิญรองศาสตราจารย์ดร.วรการณณ์ สามโกเศศ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ จ.ราชบุรี พร้อมด้วยรองศาสตราจารย์ดร.วรการณณ์ สามโกเศศ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ จ.ราชบุรี เพื่อนำการอภิปรายและเปิดโอกาสให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยเป็นองค์ปาฐก เพื่อนำการอภิปรายและเปิดโอกาสให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยเป็นองค์ปาฐก เพื่อนำการอภิปรายและเปิดโอกาสให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยเป็นองค์ปาฐก

- การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
- การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนสำหรับกลุ่มด้อยโอกาส
- การจัดการเรียนการสอนเพื่อสนองตอบความหลากหลายทางวัฒนธรรม
- การประกันคุณภาพทางการศึกษา
- การจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิทางการศึกษารองศาสตราจารย์ดร.วรการณณ์ สามโกเศศ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นรากฐานสำคัญสำหรับการดำเนินชีวิต โดยคำนึงถึงกระบวนการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพโดยจะต้องมีการพัฒนาแบบองค์รวมโดยคำนึงถึงการพัฒนาศักยภาพทางปัญญา

ควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ และ การอบรมให้เป็นคนดี พร้อมทั้งจัดการศึกษาที่ครอบคลุม ผู้เรียนอย่างทั่วถึงรวมทั้งผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสภายใต้ กระบวนการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นและสามารถ ตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลได้พร้อมทั้งให้ ความสำคัญต่อการศึกษตลอดชีวิต ซึ่งการดำเนินการ ดังกล่าวได้เพิ่มบทบาทสำคัญของครูในปัจจุบัน นอกจากนี้ ได้กล่าวอ้างอิงรายงาน McKinsey Report (2007) เกี่ยวกับ ประเด็นกระบวนการปฏิรูปการเรียนการสอนพร้อมทั้ง บทสรุปที่ให้ความสำคัญใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) คุณภาพ ของครูผู้สอน 2) การพัฒนาการเรียนการสอน และ 3) การสอนที่มีประสิทธิภาพคือความสำเร็จของผู้เรียน

ในประเด็นด้านการพัฒนาครูในประเทศไทย ควรให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมศักยภาพครูและเพิ่ม แรงจูงใจในการประกอบอาชีพดังกล่าว นอกจากนี้ควรมี การเตรียมความพร้อมสำหรับครูในอีก 10 ปีข้างหน้า ซึ่งจะมีครูไทยเกษียณอายุถึง 30% พร้อมทั้งให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้วยการจัดการฝึกอบรมและ พัฒนาระบบการเรียนการสอน เช่น ความร่วมมือกับ องค์การยูเนสโก เป็นต้น

ในการอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นด้านการพัฒนา คุณภาพครูข้างต้น สิงคโปร์ได้เน้นในด้านการยกระดับ คุณภาพและการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพให้คนรุ่นหลัง สามารถเป็นครูอย่างมีคุณภาพ ตลอดจนการฝึกอบรม ผู้บริหารการศึกษาให้มีโอกาสไปอบรมในต่างประเทศ และสามารถไปสอนในต่างประเทศได้ โดยจะมีกองทุน สนับสนุนในเรื่องดังกล่าว ในขณะที่ฟิลิปปินส์จะเน้น การเรียนการสอนแบบคละชั้น เน้นการศึกษาพิเศษ และแจกคู่มือการศึกษาแก่เด็กยากจน สำหรับประเทศ มาเลเซียได้เน้นการยกระดับคุณวุฒิสถานภาพครู เป็นต้น

ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้รายงานผลการประชุมระดับภูมิภาคว่าด้วยความร่วมมือ ด้านคุณภาพและความเสมอภาคทางการศึกษา ซึ่ง ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดประชุมระหว่างวันที่ 16-18 มีนาคม 2552 ณ กรุงเทพมหานคร พร้อมทั้งเสนอ ข้อคิดเห็นในการพัฒนาการดำเนินงานการจัดการศึกษา เพื่อคุณภาพและความเสมอภาคในประเทศสมาชิกซีมีโอ

การเจรจาวิภาคี

- กระทรวงศึกษาธิการไทย-สำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ

วันที่ 5 เมษายน 2552 เวลา 14.00 น. นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ศึกษาธิการของประเทศไทย ได้ร่วมเจรจาวิภาคีกับ Mr. Kwang-jo Kim ผู้อำนวยการสำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ โดย Mr. Kwang-Jo Kim ได้กล่าวแสดงความยินดีต่อนายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ ในโอกาส เข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ของประเทศไทย และความพร้อมของสำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ ที่จะกระชับความร่วมมือด้านการศึกษา กับ ประเทศไทยและประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก โดยเฉพาะในด้านการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน การจัดการ ศึกษาเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืนและความร่วมมือในกรอบ ความร่วมมือด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม ของสหประชาชาติ อันเป็นขอบข่ายงานขององค์การยูเนสโก เป็นต้น

- กระทรวงศึกษาธิการไทย - กระทรวง ศึกษาธิการมาเลเซีย

วันที่ 5 เมษายน 2552 เวลา 14.30 น. นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ร่วม เจรจาวิภาคีกับ H.E. Dato' Sri Hishammudin bin Tun Hussein รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย โดยกระทรวงศึกษาธิการประเทศไทยกล่าวขอบคุณ กระทรวงศึกษาธิการมาเลเซียในการจัดสรรทุนการศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 60 ทุน เพื่อไป ศึกษาต่อ ณ ประเทศมาเลเซีย เป็นเวลาติดต่อกัน 6 ปี

และประเทศไทยพร้อมยินดีที่จะสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอว่าด้วยการศึกษาพิเศษที่ประเทศมาเลเซีย เพื่อเสริมสร้างศักยภาพครู นักวิชาการศึกษา เจ้าหน้าที่การศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษในรูปแบบของการจัดฝึกอบรมต่างๆ ตามที่ประเทศไทยได้ให้ความร่วมมือจัดการอบรมดังกล่าวให้แก่ครูของมาเลเซียด้านการศึกษาพิเศษที่ผ่านมาด้วย

- กระทรวงศึกษาธิการไทย - กระทรวงศึกษาธิการแห่งสหภาพพม่า

วันที่ 8 เมษายน 2552 เวลา 08.00 น. นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฎ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมเจรจาวิภาคิกับ H.E. Dr. Chan Nyein รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของสหภาพพม่า โดยประเทศไทยยินดีให้ความร่วมมือกับสหภาพพม่าในการส่งอาจารย์ไทยไปสอนภาษาไทยที่ย่างกุ้ง และสหภาพพม่าจะส่งอาจารย์ชาวพม่ามาสอนภาษาพม่าในประเทศไทยด้วย โดยมอบให้สำนักเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาดำเนินการ นอกจากนี้สหภาพพม่าประสงค์จะส่งผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาในสายอาชีวศึกษามาฝึกอบรมที่ประเทศไทยเป็นเวลา 3 สัปดาห์ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้มอบให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ในโอกาสนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทยไปเยือนสหภาพพม่าด้วย

- กระทรวงศึกษาธิการไทย - กระทรวงศึกษาธิการแห่งสปป.ลาว

วันที่ 8 เมษายน 2552 เวลา 08.30 น. นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฎ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมเจรจาวิภาคิกับ H.E. Mr. Lytou Bouapao รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการของ สปป. ลาว โดยประเทศไทยยินดีให้ความสนับสนุน สปป. ลาว ในด้านการสนับสนุนทุนการศึกษาของรัฐบาลไทยแก่ประเทศลาว รวมทั้งให้การสนับสนุนการอบรมผู้อำนวยการศูนย์ภาคของ สปป.ลาว เกี่ยวกับการอบรมด้านวิชาชีพเพื่อเป็นต้นแบบในการนำไปขยายผลฝึกอบรมให้แก่ครูของ สปป. ลาว ต่อไป โดยมอบให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานส่งเสริมการศึกษา

นอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นหน่วยงานดำเนินการ

การจัดการศึกษาดูงาน

ในวันที่ 7 เมษายน 2552 ผู้เข้าประชุมฯ ยังได้มีโอกาสเยี่ยมชมโรงเรียนสตรีภูเก็ต โรงเรียน British International School และวิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต ในครั้งนี้ด้วย

การจัดนิทรรศการ

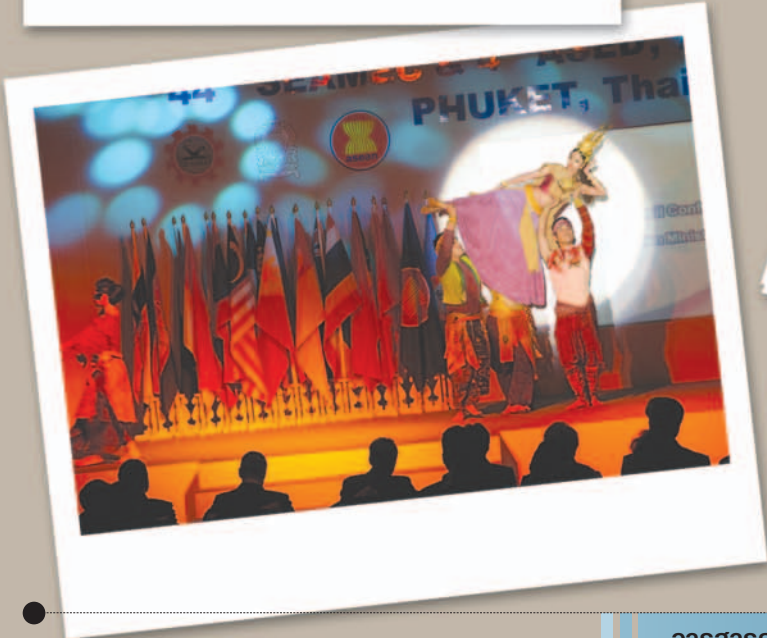
ในระหว่างการประชุมซีมีเอครั้งที่ 44 และการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 4 ได้มีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานที่ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับองค์การซีมีโอและบทบาทของประเทศไทยในองค์การซีมีโอ ผลงานของโครงการต่างๆ ของศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอ จำนวน 15 แห่ง โครงการเครือข่ายโรงเรียนเพื่อคุณภาพและความเสมอภาคของซีมีโอ การพัฒนาครูในบริบทต่างๆ ผลงานของเยาวชนเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย และผลงานนวัตกรรมด้านอาชีวศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน อุดมศึกษา และการศึกษานอกโรงเรียน

ในกรอบความร่วมมือกับอาเซียนได้มีการจัดแสดงผลงานนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน การขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษาในอาเซียน ผลงานของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน และผลงานภาพวาดเยาวชนจากประเทศอาเซียนในหัวข้อ “ความเหมือนในความแตกต่าง : หนทางสู่ประชาคมอาเซียนในฝัน” ด้วย □

ประจักษ์ภาพการประชุม

แต่งแต้มประชาคมอาเซียนในฝัน

ด้วยปลายพู่กันเยาวชน

บัณฑิตา ท้านิรัศัย*

กระทรวงศึกษาธิการจับมือกระทรวงการต่างประเทศ
กลุ่มศิลปินวาดภาพที่มีชื่อเสียงชั้นครู และโรงเรียนนานาชาติบริติช ภูเก็ต
จัดอบรมศิลปะการวาดภาพแก่เยาวชนอาเซียน ในหัวข้อ
“ความเหมือนในความแตกต่าง : หนทางการสู่ประชาคมอาเซียนในฝัน”

ศิลปะมีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาเยาวชนของชาติ ทั้งในการพัฒนาความคิด ถ่ายทอดความฝัน การแสดงออกทางอารมณ์และการสร้างสรรค์จินตนาการ ทั้งยังช่วยให้เยาวชนของชาติเกิดความคิดสร้างสรรค์และแรงบันดาลใจในการพัฒนาประเทศชาติทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ ศิลปะยังเป็นส่วนหนึ่งของการรักษาวัฒนธรรม สะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน ทั้งยังช่วยสืบสานวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของชาติและภูมิภาคให้ดำรงอยู่สืบไป

ภายใต้กระบวนการขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษาในอาเซียนเพื่อให้การศึกษาเป็นกลไกสำคัญสู่ความเจริญรุ่งเรืองและเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนในภูมิภาค และการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 กระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมมือกับกระทรวงการต่างประเทศ ศิลปินและคณาจารย์ด้านการวาดภาพที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย ประกอบด้วยอาจารย์สังคม ทองมี ผู้อำนวยการศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ญาณวิทย์ กุญแจทอง รองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร รองศาสตราจารย์ทินกร กาษรสุวรรณ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร นายศักย

A workshop on painting and drawing for young artists in ASEAN was held on 28 March 2009 at the British International School, Phuket. With the title, “Unity in Diversity: the Way towards an ASEAN Community”, this event was organized by the Ministry of Education, in cooperation with the Ministry of Foreign Affairs, Silpakorn University and the British International School, Phuket. The aim was to encourage the youth of ASEAN to create artistic works that reflect the historical, cultural and linguistic diversity of the ASEAN region while at the same time promoting a sense of shared identity, happiness and socio-economic prosperity. Among the forty students who participated in this event were students from Thailand, Myanmar, Cambodia and Indonesia. Their work was displayed in an exhibition at the 44th Southeast Asian Ministers of Education Council Conference (SEAMEC) and the 4th ASEAN Education Ministers Meeting which took place in Phuket from 5 to 8 April 2009.

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือต่างประเทศระดับภูมิภาค สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ขุนพลพิทักษ์ หัวหน้ากลุ่มงานจิตรกรรม กรมศิลปากร และโรงเรียน British International School จังหวัดภูเก็ต จัดการอบรมการวาดภาพ ASEAN YOUNG ARTISTS ให้แก่เยาวชนอาเซียนในประเทศไทย ภายใต้หัวข้อ **“ความเหมือนในความแตกต่าง หนทางสู่ประชาคมอาเซียนในฝัน”** เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2552 ณ โรงเรียน British International School **เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนอาเซียนได้ร่วมรังสรรค์ผลงานศิลปะ สรรค์สร้างจินตนาการที่สะท้อนความเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน ดินแดนที่มีความเชื่อมโยงทางประวัติศาสตร์ เชื้อชาติและอารยธรรม ในขณะที่ยังคงรักษาความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษา และขนบธรรมเนียม ประเพณีอันรุ่งเรืองที่สืบต่อกันมายาวนาน ซึ่งการร่วมสร้างผลงานศิลปะของกลุ่มเยาวชนอาเซียนครั้งนี้ นับเป็นอีกมิติหนึ่งที่เยาวชนอาเซียนได้ร่วมถักทอประชาคมอาเซียนในฝัน ดินแดนแห่งอัตลักษณ์ ความผาสุกและความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและสังคม** ตามเป้าหมายที่ภาคีสมาชิกอาเซียนได้กำหนดร่วมกัน

“การจัดฝึกอบรมการวาดภาพให้แก่เยาวชนอาเซียนครั้งนี้ สะท้อนภาพความพร้อมและความมุ่งมั่นของกระทรวงศึกษาธิการในการส่งเสริมจิตวิญญาณและเสริมสร้างความตระหนักในการเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียนให้เกิดขึ้นในหมู่เยาวชน นอกจากนี้ ยังเป็นการสนับสนุนพันธกิจสำคัญของประเทศไทยในการร่วมมือกับอาเซียนนำพายุภูมิภาคก้าวสู่การเป็นประชาคมที่เปิดกว้าง มีพลวัต และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน ภายในปี 2558” คำกล่าวเปิดการประชุมของรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล) ข้างต้น

สะท้อนนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่พร้อมให้ความร่วมมือกับอาเซียนในวาระที่ประเทศไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน เพื่อร่วมสร้างประชาคมอาเซียนที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนภายในปี 2558

การอบรมศิลปะเยาวชนอาเซียนครั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้รับเกียรติจากนางสาววิตรี สุวรรณสถิตย์ อดีตรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่เชี่ยวชาญงานการศึกษาและวัฒนธรรมในเวทีระหว่างประเทศ ทั้งยังเป็นนักเขียนและศิลปินวาดภาพที่เข้าชองมาร่วมให้ความรู้แก่เยาวชนเกี่ยวกับอาเซียนและการสร้างความตระหนักของเยาวชนในการเป็นพลังสำคัญของอาเซียน พร้อมเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและร่วมสร้างประชาคมอาเซียนสู่การเป็นประชาคมแห่งความเอื้ออาทร และร่วมแบ่งปันตามที่กำหนดไว้ในกฎบัตรอาเซียน

เยาวชนอาเซียนที่เข้าร่วมโครงการครั้งนี้มีจำนวน 40 คน เป็นเยาวชนไทยที่ผ่านการคัดเลือกจากการประกวดผลงานภาพวาดเยาวชนทั่วประเทศในหัวข้อ **“ความเหมือนในความแตกต่าง หนทางสู่ประชาคมอาเซียนในฝัน”** นอกจากนี้ยังมีเยาวชนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายจากพม่า กัมพูชา อินโดนีเซีย และเยาวชนที่กำลังศึกษาในโรงเรียน British International School และในจังหวัดภูเก็ตเข้าร่วมโครงการ

เด็กหญิงพิมพ์ ทรัพย์เอนก นักเรียนโรงเรียนมัธยมสาธิตวัดพระศรีมหาธาตุ กรุงเทพฯ ได้กล่าวถึงผลงานภาพวาดของเธอที่สามารถชนะใจคณะกรรมการตัดสินจนได้รับรางวัลชนะเลิศว่า **“หนูใช้เวลา 3 วันในการวาดภาพ ภาพต้นไม้ซึ่งแตกกิ่งก้านและผลิดอก ออกใบสีถึงความฝันของหนูที่อยากเห็นอาเซียน**

มีความเจริญรุ่งเรืองในด้านต่างๆ หนูอยากเห็นผู้คนในอาเซียนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข” ในขณะที่นายธนกร สืบอ่ำ ผู้ชนะเลิศรางวัลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนเขาย้อยวิทยา จังหวัดเพชรบุรี ได้กล่าวถึงผลงานภาพวาดด้วยสีโปสเตอร์ว่า **“บล็อกไม้ในภาพของผมสื่อถึงการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนของผู้คนในประเทศต่างๆ อาเซียนในฝันของผมได้แก่ประชาคมที่มีความรุ่งเรืองทั้งในด้านการคมนาคม การค้าขาย”**

อาจารย์สังคม ทองมี ศิลปินวาดภาพที่มีชื่อเสียงของไทย ได้กล่าวถึงผลงานภาพวาดของเยาวชนครั้งนี้ว่า **“เด็กๆ ที่เข้าร่วมโครงการสามารถวาดภาพเกี่ยวกับอาเซียนได้อย่างน่าทึ่ง ผลงานสร้างสรรค์ของพวกเขาเด็กๆ ครั้งนี้เป็นที่น่าชื่นชม ทั้งในความคิดทางศิลปะและการถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับอาเซียน”**

อาจารย์สังคม ทองมี และศิลปินวาดภาพชั้นนำของประเทศที่ร่วมถ่ายทอดความรู้ด้านศิลปะแก่เยาวชนครั้งนี้ สามารถสร้างความสนุกสนานและตื่นตาตื่นใจให้แก่พวกเขา เด็กๆ ที่เข้าร่วมโครงการเป็นอย่างมาก เนื่องจากกลุ่มเด็กอาเซียนที่มีความหลากหลายในด้านเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรมเหล่านี้ คงไม่สามารถที่จะได้รับการตีพิมพ์จากศิลปินชื่อดังอย่างใกล้ชิดเช่นครั้งนี้บ่อยครั้ง

เด็กหญิง Maylia Selvi Suswadi จากอินโดนีเซีย กล่าวถึงผลงานภาพวาด “It’s Our ASEAN” ของเธอที่สะท้อนความหลากหลายทางวัฒนธรรมและภูมิหลังที่แตกต่างกันของประชาชนในอาเซียน แต่ยังสามารถรวมตัวกันได้ด้วยความร่วมแรงร่วมใจของทุกๆ คนในการร่วมสร้างประชาคมที่เยาวชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี ในขณะที่เด็กชาย Adrian Thaik Din จากพม่า ได้กล่าวถึงการสร้างผลงานภาพวาด The Cube To Unity ที่สื่อถึงความร่วมแรงร่วมใจของประชาชนอาเซียนในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนที่ต้องเผชิญอุปสรรคนานัปการและแก้ไขปัญหาต่างๆ ร่วมกัน

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวถึงการจัดการอบรมการวาดภาพเยาวชนอาเซียนครั้งนี้ เกิดจากการสนับสนุนของกระทรวงการต่างประเทศในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักรู้ในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนให้แก่เยาวชนในวาระที่ประเทศไทยดำรง

ตำแหน่งประธานอาเซียน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยจะดำรงตำแหน่งประธานการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน นอกจากนี้ ยังได้รับความร่วมมือจากศิลปินวาดภาพที่มีชื่อเสียงของประเทศไทยที่ร่วมให้ความรู้ ทั้งในด้านเทคนิคการวาดภาพและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่เยาวชนในการถ่ายทอดความคิดผ่านผลงานศิลปะ รวมทั้งโรงเรียน British International School ที่ให้การสนับสนุนสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ จนทำให้การจัดอบรมการวาดภาพครั้งนี้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี สำหรับผลงานภาพวาดของเยาวชนอาเซียนในครั้งนี้ได้นำไปจัดแสดงนิทรรศการในระหว่างการประชุมสภารัฐมนตรีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีเมค) ครั้งที่ 44 และการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 5-8 เมษายน 2552 ณ โรงแรม Sheraton Grande Laguna จังหวัดภูเก็ต ด้วย □

การประชุมคณะกรรมการบริหารของยูเนสโก

ครั้งที่ 181

ศุภรียา อมตวิวัฒน์*

สุปราณี คำยวง**

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะกรรมการบริหารของยูเนสโก ได้มอบหมายให้ ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ผู้แทนสำรอง) เข้าร่วมการประชุมและกล่าวคำปราศรัยต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารขององค์การยูเนสโกครั้งที่ 181 ในวันที่ 21 เมษายน 2552 ซึ่งการประชุมดังกล่าวจัดขึ้นระหว่างวันที่ 14 - 30 เมษายน 2552 ณ สำนักงานใหญ่องค์การยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส โดยในการประชุมครั้งนี้ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการในฐานะผู้แทนไทยได้กล่าวต่อที่ประชุมในนามตัวแทนของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย เนื่องจากปัจจุบันนายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดำรงตำแหน่งเป็นประธานสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และรัฐมนตรีศึกษาของอาเซียน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้เริ่มต้นคำกล่าวโดยการขอบคุณประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้ให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการผลักดันให้เป้าหมายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และขีดความสามารถของภูมิภาคให้สามารถต่อสู้กับสิ่งท้าทายในโลกได้ และขอบคุณองค์การยูเนสโกที่ได้ช่วยเหลือประเทศที่ยากจนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ความยากจน การเหยียดผิว ความขัดแย้ง ตลอดจนภัยพิบัติทางธรรมชาติต่างๆ ตลอดจนมา

ในฐานะผู้แทนของประเทศไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวสนับสนุนงานการศึกษาเพื่อปวงชนตามข้อตกลงในปฏิญญาออสโล ซึ่งปฏิญญาดังกล่าวได้รับการรับรองจากการประชุมผู้แทนระดับสูงด้านการศึกษา

The 181st Session of the UNESCO Executive Board was held at the UNESCO's headquarters in Paris, France, from 14 to 30 April 2009. The Permanent Secretary of Education, Dr. Chinnapat Bhumirat, attended this event and delivered a statement to the Board on behalf of the H.E. Mr. Jurin Laksanawisit, Thai Minister of Education of Thailand and President of the South East Asian Ministers of Education Council (SEAMEC). He reaffirmed the region's commitment to promoting peace, equity and more inclusive societies and voiced concern regarding the effects of climate change on vulnerable communities. He also underlined the importance of working together at the global level to achieve the Education for All (EFA) goals. Reference was made to Thailand's hosting of the High Level Group Meeting on EFA in 2011 as an opportunity to review progress and identify successes and challenges.

เพื่อปวงชนที่กรุงออสโล ประเทศนอร์เวย์ เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ซึ่งในปฏิญญาดังกล่าวมุ่งให้ประเทศสมาชิกก้าวไปพร้อมๆ กัน เพื่อผลักดันให้เป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนทั้งหกข้อตามกรอบปฏิบัติการดาการ์บรรลุความสำเร็จ และยังได้กล่าวขอบคุณยูเนสโกที่ได้ให้เกียรติประเทศไทยอีกครั้งหนึ่งในการเห็นชอบให้ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้แทนระดับสูงด้านการศึกษาเพื่อปวงชน ในปี ค.ศ. 2011 ซึ่งจะเป็นปีที่ครบรอบ 20 ปี ของการประชุมระดับโลกด้านการศึกษาเพื่อปวงชนที่จอมเทียนพอดี

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

** นักวิเทศสัมพันธ์ ข้าราชการพิเศษ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

นอกจากนี้ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการยังได้กล่าวชื่นชมยูเนสโกที่ได้จัดการประชุมระหว่างประเทศด้านการศึกษา ครั้งที่ 48 ที่นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2551 ซึ่งหัวข้อ ของการประชุมคือ **การเรียนรู้ร่วม : หนทางแห่งอนาคต** เป็นการประชุมที่มีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์อย่างมาก โดยประเทศไทยก็ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะเด็กด้อยโอกาส และในการประชุมสมัชชารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีเมค) ที่เพิ่งจัดขึ้นที่ภูเก็ตเมื่อต้นเดือนเมษายนที่ผ่านมา ก็ได้ให้การรับรอง 10 ประเด็นสำคัญด้านการศึกษาที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะขับเคลื่อนไปพร้อมๆ กัน อาทิ การกำหนดระบบการติดตามนักเรียนที่มีความเสี่ยงต่อการลาออกกลางคัน และระบบการติดตามกลุ่มด้อยโอกาส เป็นต้น

สำหรับความเห็นในร่างแผนงานและงบประมาณของยูเนสโกนั้น ปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวสนับสนุนที่ยูเนสโกยังคงเน้นให้ความสำคัญกับภูมิภาคแอฟริกา และเรื่องความเสมอภาคระหว่างหญิงชายเข้าไปในงานทั้ง 5 สาขาของยูเนสโก (การศึกษา วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ และสื่อสารมวลชน) โดยมุ่งหวังว่าในอนาคตงบประมาณอย่างน้อยร้อยละ 50 ขององค์การจะนำมาใช้ดำเนินโครงการที่เป็นประโยชน์ให้กับประเทศสมาชิกมากกว่าการใช้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับบุคลากรของยูเนสโก นอกจากนี้ ไทยยังให้การสนับสนุนแผนปฏิบัติการของยูเนสโกที่จะดำเนินโครงการเกี่ยวกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะผลกระทบต่อพื้นที่ที่เป็นเกาะในภูมิภาคที่มีกว่า 25,000 เกาะ

สุดท้ายผู้แทนไทยได้นำเสนอท่าทีต่อที่ประชุมว่า ต้องการสร้างความร่วมมือกับประเทศสมาชิกอื่นๆ ภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศที่กำลังพัฒนา (South-South Cooperation) ทั้งนี้ สืบเนื่องจากการที่ประเทศไทยได้ดำเนินโครงการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่คณะกรรมการแห่งชาติของยูเนสโกเป็นประจำทุกปีกับบางประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ซึ่งพิจารณาเห็นว่าเป็นโครงการที่มีประโยชน์เนื่องจากเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและพัฒนาความร่วมมือภายใต้กรอบงานยูเนสโก ในการนี้ ไทยประสงค์จะขยายโครงการดังกล่าวไปยังภูมิภาคอื่นๆ ด้วย อาทิ ภูมิภาคแอฟริกา และลาตินอเมริกา เป็นต้น

อนึ่ง ประเทศไทยได้รับเลือกตั้งให้เข้าเป็นกรรมการบริหารของยูเนสโกในระหว่างการประชุมสมัชชาสามัญของยูเนสโก ครั้งที่ 33 ณ สำนักงานใหญ่องค์การยูเนสโก ประเทศฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2548 มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี โดยจะครบวาระการดำรงตำแหน่งภายหลังการประชุมสมัชชาสามัญของยูเนสโกในเดือนตุลาคม 2552 ทั้งนี้ ไทยเคยได้รับเลือกตั้งดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการบริหารในระหว่างปี 2548 ถึงปี 2550 ด้วย ปัจจุบันผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการบริหาร คือ Mr. Olabiyi Babalola Joseph YAI เอกอัครราชทูตถาวรประจำยูเนสโกของประเทศเบนิน □

โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาค

เรื่อง การศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ศุริยา อมตวิวัฒน์*

สุปราณี คำยวง**

เนื่องจากองค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้ช่วงปี พ.ศ. 2548 - 2557 เป็นทศวรรษแห่งการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (United Nations Decade of Education for Sustainable Development - DESD) และการดำเนินการภายใต้ทศวรรษดังกล่าว องค์การสหประชาชาติได้มอบหมายให้องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือยูเนสโก เป็นหน่วยงานหลักประสานการดำเนินงานตลอดทศวรรษดังกล่าว โดยเชิญชวนให้ประเทศสมาชิกของสหประชาชาติร่วมกันบูรณาการแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนเข้าสู่ระบบการศึกษาทุกระดับ ส่งเสริมให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะ ความเข้าใจ ทักษะคิด และแรงจูงใจของคนในสังคมเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสู่สภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่สมดุลและยั่งยืน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศและสถาบันพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงได้ร่วมมือกับสำนักงานยูเนสโกกรุงเทพฯ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาคเรื่อง “การศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ในระหว่างวันที่ 1 - 5 มิถุนายน 2552 ที่จังหวัดนครปฐม โดยได้รับการสนับสนุนสถานที่จัดประชุมจากสำนักพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ประกอบด้วยคณาบดีการศึกษาด้านการฝึกหัดครู อาจารย์ ศึกษานิเทศก์ ผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการ เครือข่ายด้านการฝึกหัดครู ครู/อาจารย์จากเครือข่ายโรงเรียนเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ (Associated

The regional workshop on Education for Sustainable Development (ESD), organized by the Bureau of International Cooperation, the Ministry of Education, and UNESCO, Bangkok, took place in Nakhon Pathom province between 1 and 5 June, 2009. Deans, teacher trainers, teachers, representatives from the Ministry of Education and teachers from the Associated School Project Network (ASPnet) as well as field staff from UNESCO joined the event. The objectives were to promote understanding on education for sustainable development, assist participants with the preparation of teaching and learning materials and establish a network among practitioners. The Deputy Permanent Secretary of Education, Mrs. Srivika Mektavatchaikul, gave an opening speech. Educational experts and specialists gave inputs on various topics, such as: natural disaster preparedness, understanding cultural diversity, environmental protection, HIV/AIDS prevention and designing curricula for education for sustainable development.

School Project - ASPnet) เจ้าหน้าที่จากสำนักงานภาคสนามของยูเนสโกจากประเทศในภูมิภาคเอเชียใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำนวนกว่า 80 คน เข้าร่วมการประชุม ดังกล่าว สำหรับวัตถุประสงค์หลักของการประชุมมีดังนี้

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

** นักวิเทศสัมพันธ์ ชำนาญการพิเศษ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1) เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุม

2) เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการผลิตวัสดุการเรียนการสอนด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3) เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้อง อาทิ คณะบดี/ผู้อำนวยการสถาบันด้านการศึกษา นักการศึกษา ครู และเปิดโอกาสให้นักศึกษารดักกล่าวมาร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ สิ่งทำทำ และการนำเนื้อหาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืนมาสอนในโรงเรียน

พิธีเปิดการประชุมได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2552 โดยมีนางศรีวิการ เมฆธวัชชัยกุล รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ เป็นประธานในพิธีเปิด หลังจากนั้นผู้เข้าร่วมการประชุมได้รับฟังการบรรยายจากผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งได้ศึกษาแนวทางในการสอนและการจัดทำสื่อประกอบการสอนเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีความตระหนักในเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีหัวข้อต่างๆ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม การปกป้องสิ่งแวดล้อม การศึกษาเพื่อการป้องกัน HIV/AIDS การวิจัยและการออกแบบหลักสูตรด้านการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นต้น

ประเทศไทยนับว่าเป็นประเทศที่มีทุนในเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนอยู่แล้ว เนื่องจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และ

ความเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้กรอบแนวคิดของปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็นโดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลาและเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤติเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืน ทั้งนี้ แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ

กระทรวงศึกษาธิการได้น้อมนำพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพร้อมทั้งได้จัดทำยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (2550 - 2554) เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียงเห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักสิ่งแวดลอมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ความเป็นไทย และการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาคครั้งนี้ก็นับว่าเป็นโอกาสที่ดีของนักการศึกษา ครู อาจารย์ของไทยที่ได้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการส่งเสริมการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนกับประเทศในภูมิภาคอื่นๆ และได้รับความรู้เพิ่มเติมจากวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว และสามารถนำความรู้ที่เป็นประโยชน์ไปพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษาของตนต่อไป □

การเดินทางไปเยือนจีนและสิงคโปร์

ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เพื่อกระชับสัมพันธภาพทางการศึกษา

สมทรง ชามวงษ์*
บัญชา ห่านรัตติย**

ป 2552 นับเป็นการเริ่มศักราชแห่งการปฏิรูป การศึกษาทั้งสอง ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้เป็นปีแห่งการขับเคลื่อนคุณภาพ และเสริมสร้าง โอกาสทางการศึกษาของไทย สร้างสังคมไทย ให้เป็น สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และดำเนินความร่วมมือ กับต่างประเทศเชิงรุกเพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาค ทางการศึกษา

การส่งเสริมความสัมพันธ์และขยายความ ร่วมมือด้านการศึกษากับจีน

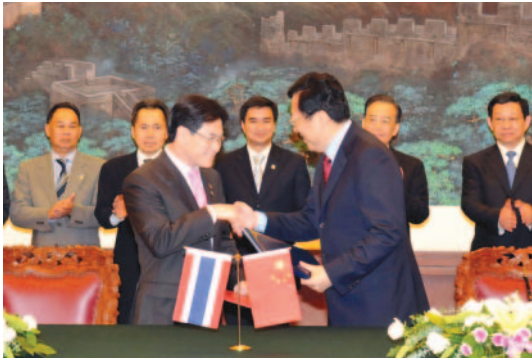
ระหว่างวันที่ 24 - 25 มิถุนายน 2552 นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ เดินทางไปเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อกระชับ ความสัมพันธ์และหาช่องทางขยายความร่วมมือด้านการศึกษากับจีน ในโอกาสนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้เจรจาความร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมการเรียน การสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) ซึ่งเป็นหน่วยงาน หลักหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการจีนที่ดำเนิน ความร่วมมือด้านการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน ในประเทศไทยอย่างเต็มที่ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร ตำราเรียนภาษาจีน การจัดส่งครูอาสาสมัครจีนมาสอน ในประเทศไทย การสนับสนุนทุนการศึกษา ทุนฝึกอบรม โครงการแลกเปลี่ยนนักเรียน กิจกรรมค่ายเยาวชน การประกวดแข่งขันกล่าวสุนทรพจน์ และกิจกรรมส่งเสริม วัฒนธรรมต่างๆ ทำให้การเรียนภาษาจีนได้รับความนิยม

As Thailand begins a 2nd round of educational reform in which attention focuses on life-long learning, Mr. Jurin Laksanawisit, the Minister of Education, and delegates paid a visit to China between 24 and 25 June 2009. During this visit, the Minister signed an Agreement on Educational Cooperation between Thailand and China. This bilateral agreement paves the way for exchanges of teachers, students and education personnel, as well as training, and support for the teaching of Thai and Chinese. The Minister and his delegates also visited Singapore where he met with the Director and staff of the SEAMEO Regional Language Center (RELC), conducted study visits to the Institute of Technical Education (ITE), the Nanyang Technological University and the National Library of Singapore and discussed the possibilities for student exchange programs, teacher training and the establishment of an English language institute in Singapore with the Singaporean Minister of Education.

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือต่างประเทศระดับนานาชาติ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

** นักวิเทศสัมพันธ์ ข้าราชการพิเศษ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก ดังนั้น ทั้งสองฝ่ายจึงเห็นพ้องที่จะมีการประเมินผลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา เพื่อกำหนดแนวทางดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ฝ่ายจีนได้ขอให้มหาวิทยาลัยของไทยจัดอบรมภาษาและวัฒนธรรมไทยให้แก่ครูอาสาสมัครที่มาปฏิบัติงานสอนในประเทศไทยให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมไทยอย่างเพียงพอด้วย

ต่อจากนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้เดินทางไปเยี่ยมชมนักพิมพ์อุดมศึกษาแห่งชาติจีน (Higher Education Press: HEP) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อสอนในประเทศไทย และในการเจรจาหารือกับ HEP ครั้งนี้ ทั้งสองฝ่ายเห็นชอบที่จะร่วมมือกันผลิตสื่อการเรียนการสอนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และภาษาไทย โดยจะมอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหารือรายละเอียดต่อไป

ในโอกาสเดียวกันนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและ Mr. Hao Ping รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ลงนามในบันทึกความตกลงความร่วมมือด้านการศึกษาไทย-จีน (Agreement on Educational Cooperation) ณ มหาศาลาประชาชน กรุงปักกิ่ง โดยมีนายกรัฐมนตรีของไทยและจีนร่วมเป็นพยานการลงนามดังกล่าว ซึ่งการลงนามความตกลงด้านการศึกษานี้ถือได้ว่าเป็นฉบับแรกระหว่างกระทรวงศึกษาธิการของไทยและจีน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือทางการศึกษาและวิชาการระหว่างไทยกับจีนอย่างเป็นทางการ ซึ่งเนื้อหาสาระสำคัญของข้อตกลงดังกล่าวครอบคลุมสาขาและรูปแบบของความร่วมมือด้านต่างๆ

ได้แก่ การแลกเปลี่ยนคณะผู้แทนสองฝ่าย การแลกเปลี่ยนนักเรียนทุน การสอนภาษาและแลกเปลี่ยนครู การแลกเปลี่ยนทางวิชาการรวมทั้งความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและสถาบันการศึกษา ตลอดจนความร่วมมือด้านการฝึกอบรม เป็นต้น ทั้งนี้ ภาคีสองฝ่ายจะจัดตั้งคณะทำงานร่วม (Joint Working Group) เพื่อเป็นกลไกการดำเนินงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดต่อไป

กระชับความสัมพันธ์ด้านการศึกษากับกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานด้านการศึกษาของสิงคโปร์

หลังจากการเยือนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการพร้อมคณะได้เดินทางไปเยือนประเทศสิงคโปร์ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในฐานะประธานสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรือสภาซีเมค ได้เดินทางไปเยือนศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยภาษาของซีมีไอที่ประเทศสิงคโปร์ (RELC) พร้อมเป็นประธานปิดโครงการ One-Year Capacity Building Program for Thai Master Teachers of English โดยมี Mrs. Tay Soy Har ผู้อำนวยการศูนย์ภาษา RELC ให้การต้อนรับ

โครงการ One-Year Capacity Building Program for Thai Master Teachers of English เป็นโครงการที่กระทรวงศึกษาธิการโดยสถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และศูนย์ RELC ได้ร่วมมือกันจัดทำขึ้นภายใต้การสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนเทาเล็ก มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพการสอนวิชาภาษาอังกฤษด้วยการให้การฝึกอบรมวิชาภาษาอังกฤษให้แก่ครูจากทั่วประเทศ

โดยคัดเลือกครูสอนภาษาอังกฤษจำนวน 50 คนเข้ารับการฝึกอบรมการสอนภาษาอังกฤษที่ศูนย์ภาษา RELC จำนวน 2 รุ่น รุ่นละ 25 คน โดยอบรมครูรุ่นที่ 1 ระหว่างวันที่ 5 มกราคม - 27 มีนาคม 2552 และรุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 6 เมษายน - 26 มิถุนายน 2552 ในโอกาสนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้มอบวุฒิบัตรแก่ครูที่เข้ารับการฝึกอบรมในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 25 คน ที่เข้ารับการอบรมภาษาอังกฤษที่ศูนย์ภาษา RELC ในรุ่นที่ 2 เป็นเวลา 4 เดือน ด้วย

ครูที่ผ่านการฝึกอบรมดังกล่าวจะนำความรู้ที่ได้รับไปขยายผลในลักษณะครูต้นแบบด้วยการจัดฝึกอบรมครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษเขตพื้นที่ละ 60 คน ซึ่งขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการได้จัดเตรียมงบประมาณจากโครงการ SP2 (แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555) มาใช้ดำเนินการ และคาดว่าจะโครงการฯ จะเสร็จสิ้นทันในการเปิดภาคเรียนปีการศึกษา 2553 และสามารถฝึกอบรมครูทั่วประเทศกว่า 30,000 คน เพื่อให้รู้จักหลักการ เทคนิค และวิธีการเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษมาพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษทั้งในด้านการอ่าน พูด เขียน และฟังภาษาอังกฤษ สามารถแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนได้ตรงจุด อันจะทำให้เกิดการเพิ่มผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนให้มีการพัฒนามากขึ้น

หลังจากนั้นได้ไปเยี่ยมชมสถาบันการศึกษาด้านเทคนิค (ITE) ซึ่งสาธารณรัฐสิงคโปร์จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายภายใต้กระทรวงศึกษาธิการของสิงคโปร์ โดยเป็นสถาบันการศึกษาระดับหลังมัธยมศึกษาที่ให้การฝึกอบรมแก่นักเรียนมัธยมที่หยุดพักการเรียน รวมถึงการฝึกอบรมและการศึกษาต่อเนื่องสำหรับผู้ใหญ่วัยทำงาน เปิดสอนหลักสูตรหลากหลายสาขาวิชาตั้งแต่วิศวกรรมครอบคลุมไปจนถึงทักษะทางด้านเทคนิค ธุรกิจ และบริการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้รับความร่วมมือจากสถาบัน ITE ในการฝึกอบรมให้แก่ผู้นำด้านอาชีวศึกษาและเทคนิคจำนวนประมาณ 400 คน จากประเทศไทย ภายใต้การสนับสนุนจากกองทุนเทาเล็กเป็นเงิน S\$663,000 เป็นเวลา 9 วันในประเทศสิงคโปร์ ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวอยู่ภายใต้กรอบความร่วมมือ 5 ปีระหว่างสถาบัน ITE และสำนักงานคณะกรรมการ-

การอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการประเทศไทย ซึ่งได้ร่วมลงนามระหว่างกันเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทยพร้อมคณะได้เยี่ยมชมวิทยาลัย ITE College East ด้วยความสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเยี่ยมชมห้องปฏิบัติการที่ใช้ในการเรียนการสอนในวิชาผู้ช่วยพยาบาล ซึ่งมีอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัยสำหรับให้นักศึกษาใช้ฝึกปฏิบัติ มีห้องจำลองสถานการณ์จริง มีหุ่นยนต์ผู้ช่วยผู้ประสบอุบัติเหตุ ซึ่งนักศึกษาผู้ช่วยพยาบาลจะต้องช่วยเหลือแบบปฏิบัติจริง ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการจะนำรูปแบบบางส่วนมาปรับใช้กับการศึกษาระดับอาชีวศึกษาโดยกระทรวงศึกษาธิการได้จัดเตรียมงบประมาณ (SP2) เพื่อพัฒนาวิทยาลัยอาชีวศึกษาไปสู่ความทันสมัย จำนวนประมาณ 18,000 ล้านบาท ในระยะเวลา 3 ปี (ปี 2553 - 2555) แบ่งเป็นงบประมาณสำหรับพัฒนาปรับปรุงด้านกายภาพให้กับวิทยาลัยอาชีวศึกษากว่า 400 แห่งทั่วประเทศ จำนวน 6,000 ล้านบาท และอีกกว่า 10,000 ล้านบาท สำหรับจัดทำห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการ ครัวภัณฑ์ต่างๆ ที่ทันสมัย รวมถึงการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้ามาช่วย โดยมีรถ Mobile ที่จะถ่ายทอดสถานการณ์การทำงานในความเป็นจริงผ่านดาวเทียมส่งไปยังวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีการเรียนการสอนวิชาเดียวกันทั่วประเทศ เช่น การถ่ายทอดที่บริษัทผลิตรถยนต์ เป็นต้น เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนระดับอาชีวศึกษามีความทันสมัยมากขึ้น

สถาบันการศึกษาแห่งประเทศไทยสิงคโปร์เป็นสถาบันฝึกหัดครูแห่งเดียวในสิงคโปร์และเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย Nanyang Technological University จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสถาบันวิจัยด้านการศึกษาและการฝึกหัดครู ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม ปี 2534 (ค.ศ.1991)

เป็นสถาบันฝึกหัดครูระดับประถมและมัธยมแห่งเดียวเท่านั้นในประเทศสิงคโปร์ โดยจัดการศึกษาอบรมครูทุกๆ รูปแบบ ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมเบื้องต้นไปจนถึงโครงการการศึกษาในระดับปริญญาและการให้บริการทางวิชาการและหลักสูตรต่างๆ แก่ครู อาจารย์ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่และผู้บริหารระดับสูงของโรงเรียนและสถาบันการศึกษา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและคณะได้เยี่ยมชมสถาบัน NIE และได้เจรจาความร่วมมือเพื่อให้สถาบัน NIE ช่วยจัดอบรมพัฒนาครูด้านวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ให้กับไทย ซึ่งผู้บริหารสถาบันฯ ยินดีให้ความร่วมมือ โดยกระทรวงศึกษาธิการของไทยได้จัดเตรียมงบประมาณไว้แล้ว สำหรับการพัฒนาระดับผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศและครูผู้สอนซึ่งรวมครูผู้สอนภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ด้วย หากกระทรวงศึกษาธิการได้รับความร่วมมือจากสถาบัน NIE อาจนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรการอบรมครู รวมทั้งเทคนิค วิธีการต่างๆ ในการสอนนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใน 3 วิชาหลักมากขึ้น กระบวนการเรียนการสอนของสิงคโปร์ให้ความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจของเด็กและผลสัมฤทธิ์ของเด็กก็นับเป็นหัวใจที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง มิใช่เพียงการสอนให้เด็กรู้ แต่จะต้องมีกระบวนการ เทคนิค และวิธีการที่จะให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ต่อมา ได้เยี่ยมชมหอสมุดแห่งชาติของประเทศสิงคโปร์ เป็นหอสมุดที่กว้างใหญ่ที่สุดและใหม่ที่สุดในสิงคโปร์ ซึ่งการออกแบบเป็นรูปลักษณะใหม่เป็นแหล่งความรู้เปิดและไม่คิดค่าบริการ มีข้อมูลบรรจุได้ถึง 650,000 รายการ ตั้งอยู่ในอาคาร 16 ชั้น หอสมุดครอบคลุมพื้นที่ 14 ชั้น ชั้น 7-13 เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับ

อ้างอิง ศูนย์บัญชาการหอสมุดแห่งชาติอยู่ที่ชั้น 14 และ ชั้นที่ 16

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและคณะ ได้เยี่ยมชมการให้บริการของหอสมุดแห่งชาติสิงคโปร์ และจะนำการจัดสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีการให้บริการมาปรับใช้กับห้องสมุด 3 ดี ที่จะเริ่มดำเนินการในโรงเรียนมัธยมและโรงเรียนขยายโอกาสเป็นลำดับแรก ทั้งนี้ หากมีงบประมาณเพียงพอจะมีการขยายไปยังโรงเรียนในระดับประถมศึกษาด้วย ห้องสมุด 3 ดี จะต้อง มีองค์ประกอบดี 3 เรื่อง ได้แก่ หนังสือดี บรรยากาศดี และบรรณารักษ์ดี โดยได้จัดเตรียมงบประมาณไว้แล้ว จำนวนกว่า 2,000 ล้านบาท ขณะนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำลังศึกษารายละเอียด ซึ่งหากโรงเรียนใดยังไม่มีห้องสมุดก็จะปรับปรุงห้อง ที่มีอยู่ให้เป็นห้องสมุด จะไม่มีการสร้างขึ้นมาใหม่เพราะ จะนำงบประมาณไปเน้นในส่วนของหนังสือและ e-Book สำหรับบรรณารักษ์นั้นกระทรวงศึกษาธิการจะทำการอบรมครูที่รับผิดชอบดูแลห้องสมุดอยู่แล้วโดยมีงบประมาณสำหรับอบรมครูอยู่ในส่วนของโครงการฟื้นฟู เศรษฐกิจระยะที่ 2 (SP2)

ศูนย์วิทยาศาสตร์สิงคโปร์ (Singapore Science Centre) เป็นสถาบันการศึกษานอกระบบเพื่อส่งเสริม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในหมู่นักเรียนและ สาธารณชน เป็นแหล่งรวบรวมวัสดุเพื่อการศึกษาและ จัดแสดงนิทรรศการทางด้านวิทยาศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุด ของประเทศและได้รับคำชมเชยว่าเป็นศูนย์วิทยาศาสตร์ ชั้นนำของโลกที่มีผู้มาเยี่ยมชมมากกว่า 1 ล้านคนทุกปี เปิดให้บริการเมื่อปี 1977 ได้รับเงินสนับสนุนจากกระทรวง ศึกษาธิการสิงคโปร์ รายได้ภาษีอากรของรัฐและผู้ให้ การสนับสนุนต่างๆ

นอกจากนี้การจัดแสดงนิทรรศการเป็นภารกิจ หลักของศูนย์วิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการสื่อสารเกี่ยวกับ วิทยาศาสตร์ให้แก่ผู้เข้าเยี่ยมชมอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในระดับท้องถิ่นและแก่ผู้ชมชาวต่างชาติ หัวข้อของ นิทรรศการมักเป็นเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม หรือเทคโนโลยีในสิงคโปร์ มีเนื้อที่จัด แสดง 7,500 ตารางเมตรที่จัดไว้สำหรับการสืบค้นสำรวจ หัวข้อในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อเร็วๆ นี้

ศูนย์ฯ ได้รองรับการจัดแสดงกว่า 700 รายการในหอ นิทรรศการ โดยการจัดแสดงแต่ละชุดเป็นเสมือนแหล่ง กำเนิดแห่งองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการยังได้ร่วมหารือ ปรึกษากับ Dr. Ng. Eng Heng รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ศึกษาธิการสิงคโปร์ เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2552 ณ โรงแรม Hilton ประเทศสิงคโปร์ ประกอบด้วยประเด็นหรือดังนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการสิงคโปร์ ประสงค์จะร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการของไทยเรื่อง การส่งนักเรียนสิงคโปร์มาฝึกกิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดค่ายเยาวชนในพื้นที่ภูเขาหรือในภูมิภาค ที่มีความแตกต่างกับสิงคโปร์ เพื่อให้เด็กได้สัมผัสกับ ความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ภูมิศาสตร์ และ ภูมิภาค ซึ่งฝ่ายไทยก็ยินดีให้การสนับสนุนเพราะมี ความหลากหลายทางด้านภูมิภาค โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเสนอให้ใช้ค่ายลูกเสือที่สามารถ รองรับกิจกรรมเยาวชนกระจายอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ เนื่องจากมีภูมิศาสตร์และบรรยากาศที่ หลากหลายทางด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งทะเล ภูเขา แม่น้ำ และสภาพป่าเขตร้อน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสิงคโปร์เรียนรู้ สิ่งเหล่านี้

กระทรวงศึกษาธิการของไทยประสงค์ที่จะขอให้ สถาบันการศึกษาแห่งชาติสิงคโปร์ช่วยพัฒนาครูไทย โดยเน้นในเรื่องวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษา อังกฤษเพื่อนำเทคนิคไปใช้ให้ได้ผล ด้านนโยบายนั้น กระทรวงศึกษาธิการมีงบประมาณรองรับเรื่องนี้ ขอให้ ระดับปฏิบัติประสานการดำเนินการเรื่องนี้ต่อไป โดยเรื่องนี้สิงคโปร์เน้นในเรื่องของความรู้เนื้อหาวิธี ที่จะสอนกระบวนการ และวิธีการที่จะทำให้เด็กนักเรียนมี ความเข้าใจดี

นอกจากนี้ประเทศไทยมีความเห็นว่าเนื่องจาก อาเซียนมีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการ ติดต่อสื่อสาร ดังนั้น ในฐานะประธานรัฐมนตรีศึกษา อาเซียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทย เสนอให้มีการจัดตั้งสถาบันสอนภาษาอังกฤษของ อาเซียน เพื่อเป็นการพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษของ ประชาชนในภูมิภาคและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง กันด้วย □

การจัดสรรทุนรัฐบาลมาเลเซีย รุ่นที่ 2

จำนวน 60 ทุน

ให้กับนักเรียนจากประเทศไทย

โกมุที ยมณันท์*

ความเป็นมา

กระทรวงศึกษาธิการมาเลเซียได้ประกาศให้ทุน การศึกษาระดับมัธยมศึกษาแก่นักเรียนไทย จำนวน 60 ทุน (ชาย 30 คน หญิง 30 คน) เป็นเวลา 6 ปี รวมทั้งสิ้น 360 ทุน โดยเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2551 เป็นต้นไป เพื่อเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสอนศาสนา Kajang ประจำรัฐ Selangor และโรงเรียนสอนศาสนา Labu ประจำรัฐ Negeri Sembilan ทุนการศึกษาดังกล่าว ประเทศมาเลเซียมอบให้ประเทศไทย เนื่องในโอกาสครบรอบ 50 ปี ความสัมพันธ์ไทย-มาเลเซีย โดย H.E. Tan Sri Dato' Dr. Murad bin Mohd Noor ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย และ Dato' Alimuddin bin Mohd Dom เลขาธิการกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย ได้เดินทางมาเยือนประเทศไทยเมื่อวันที่ 5-7 สิงหาคม 2550 และได้ไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนอิสลามวิทยาลัย โดยที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย ได้ประกาศให้ทุนการศึกษาดังกล่าวจำนวน 3 ทุนแก่ โรงเรียนอิสลามวิทยาลัย

คุณสมบัติผู้สมัคร

กระทรวงศึกษาธิการมาเลเซียได้กำหนดคุณสมบัติ ของผู้รับทุนดังนี้

1. มีสัญชาติไทยและอยู่ในประเทศไทยโดย เฉพาะจังหวัดในภาคใต้ของประเทศ
2. ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือ มัธยมศึกษาปีที่ 1

On the occasion of the 50th anniversary of Thai-Malaysian relations, the Malaysian Ministry of Education granted 6 year scholarships for a total 360 young Thais to study at religious schools in Malaysia. First awarded in 2008, these scholarships target secondary students from low income families, living in the southern provinces of Thailand. Excellent results in English, general sciences and mathematics, proven leadership qualities and participation in a range of extra-curricular activities are considered during the selection process. In 2009, 15 students from Narathiwat, 18 from Pattani, 5 from Satun, 18 from Yala and 4 from Songkhla, were granted scholarships.

3. มีผลการศึกษาดี โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์
4. มีความสามารถในการเขียนภาษาอารบิกและ ทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์
5. มีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร
6. มีทักษะความเป็นผู้นำ
7. ครอบครัวของผู้รับทุนที่มีรายได้น้อยจะได้ การพิจารณาเป็นพิเศษ

* นักวิเทศสัมพันธ์ ข้าราชการ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

การคัดเลือกผู้รับทุนปี 2552

1. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการขอความอนุเคราะห์หน่วยงานที่มีสถาบันการศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นผู้พิจารณาคัดเลือกผู้สมัครและให้เสนอชื่อผู้สมัครเข้ารับการสัมภาษณ์ ดังนี้

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 40 คน

- สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 30 คน

- เทศบาล 1 คน รวมทั้งสิ้น 71 คน แบ่งเป็น นักเรียนชาย 21 คน และนักเรียนหญิง 50 คน ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล สงขลา พัทลุง และกรุงเทพฯ

* **สอบสัมภาษณ์ครั้งที่ 1** เมื่อวันที่ 4 - 5 มีนาคม 2552 ณ สำนักงานความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป.

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. ดำเนินการสอบสัมภาษณ์ เพื่อคัดเลือกผู้รับทุนให้เหลือ 60 คน โดยมีผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย 4 คน และผู้อำนวยการสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. เป็นประธานคณะกรรมการสอบสัมภาษณ์ โดยได้รับความร่วมมือจากศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ให้ความอนุเคราะห์นำนักเรียนจากจังหวัดชายแดนภาคใต้เดินทางมาสอบสัมภาษณ์ที่กรุงเทพฯ และไปทัศนศึกษาที่สวนสนุกดรีมเวิลด์ด้วย นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากสำนักพัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล

* **สอบสัมภาษณ์ครั้งที่ 2** วันที่ 30 มีนาคม 2552 ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1

1. กระทรวงศึกษาธิการมาเลเซียได้มีหนังสือแจ้งว่าทุนการศึกษา 60 ทุนนั้น มีความประสงค์มอบให้กับนักเรียนชาย 30 ทุนและหญิง 30 ทุน โดยในปีนี้มีนักเรียนชายเข้าสอบสัมภาษณ์เพียง 21 คน จึงขอความร่วมมือจากกระทรวงศึกษาธิการประกาศรับสมัครนักเรียนชายเพิ่มอีก 20 คน

2. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ขอความอนุเคราะห์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาคัดเลือกผู้สมัครและให้เสนอชื่อนักเรียนชายเข้ารับการสัมภาษณ์จำนวน 16 คน และสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน

3. คณะกรรมการสอบสัมภาษณ์ได้คัดเลือกนักเรียนที่มีคุณสมบัติเหมาะสมจากการสอบสัมภาษณ์ ทั้ง 2 ครั้ง จำนวน 60 คน (ชาย 30 คน หญิง 30 คน) จากจังหวัดนราธิวาส 15 คน ปัตตานี 18 คน สตูล 5 คน ยะลา 18 คน และสงขลา 4 คน

4. กระทรวงศึกษาธิการได้เห็นชอบให้เลื่อนการประชุมนิเทศระหว่างวันที่ 19 - 20 เมษายน 2552 เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซียยังไม่ได้แจ้งผลการพิจารณาขั้นสุดท้ายมาให้กระทรวงศึกษาธิการไทย เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบนักเรียนไทยที่ได้รับทุน จึงได้ขอเลื่อนกำหนดวันประชุมนิเทศจากเดิมออกไปเป็นวันที่ 8 - 9 พฤษภาคม 2552 ณ โรงแรมสมิทธา บีช แอนด์ รีสอร์ท

5. กรรมการสอบสัมภาษณ์จากกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย ได้นำผลจากการสัมภาษณ์ไปเสนอกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซียเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง และได้แจ้งผลการพิจารณาอย่างเป็นทางการมายังกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์และแจ้งให้ผู้รับทุนทราบต่อไป □

การประชุมคณะทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเอเปค และการประชุมเครือข่ายด้านการศึกษาของเอเปค ครั้งที่ 31 ระหว่างวันที่ 20 - 27 มิถุนายน 2552

ศุภยา อมตวิวัฒน์*
กฤษมา นวพันธ์พิมล**

คณะทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ของเอเปค

คณะทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเอเปค (APEC Human Resources Development Working Group) ตั้งขึ้นโดยความร่วมมือจากกลุ่มสมาชิกเอเปค ทั้ง 21 เขตเศรษฐกิจ ด้วยความมุ่งหวังที่จะสร้างความเข้มแข็งในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งในด้านการทำงานและด้านสังคม ซึ่งประกอบด้วย 3 เครือข่าย คือ 1) เครือข่ายด้านการเสริมสร้างสมรรถนะ (Capacity Building Network - CBN) 2) เครือข่ายด้านการศึกษา (Education Network - EDNET) 3) เครือข่ายด้านแรงงานและสังคม (Labour and Social Protection Network - LSP)

เอเปคตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในฐานะกุญแจสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะยาว การทำงานเป็นลักษณะของการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านนโยบายและการดำเนินงานที่

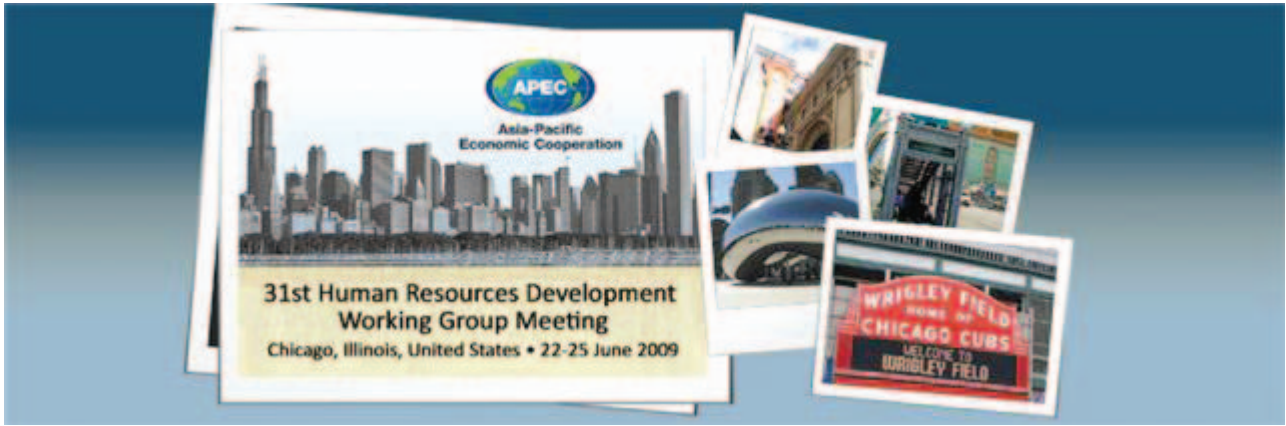
Steered by Lead Shepherd Dr. Alan Ginsburg of the US Department of Education, the 31st Meeting of APEC Human Resources Development Working Group gathered to discuss education, capacity building and labour issues in view of the global financial crisis. During the Education Network Meeting, which was chaired by Dr. Young Hwan Kim, the EDNET coordinator, focused on key areas of study as recommended from the 4th APEC Education Ministerial Meeting and the projects carried out by EDNET members. Included were the Wiki and Knowledge Bank by the US, the Collaborative Studies on Innovations for Teaching and Learning Mathematics in Different Cultures by Japan and Thailand, and the Comparability and Benchmarking of Competencies and Qualifications Frameworks in the APEC Region by China and the Philippines. Some new projects were proposed by APEC Member Economies such as the Study/Seminar on Higher Education “Diploma Supplements” from Australia and the Development of ICT Based Training for In-Service Mathematic Teachers in the APEC Region from Indonesia.

ข้อมูลทั่วไป

ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจในเอเชียและแปซิฟิก หรือเอเปค (Asia Pacific Economic Cooperation - APEC) เป็นกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจของสมาชิกเขตเศรษฐกิจที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียและบริเวณแปซิฟิกได้ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2532 (ค.ศ. 1989) โดยความริเริ่มของประเทศออสเตรเลียเพื่อตอบสนองต่อสถานะการเมืองและเศรษฐกิจโลกขณะนั้น คือการพึ่งพาทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้นโดยมุ่งเน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกและระดับภูมิภาค รวมถึงการผลักดันให้การเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัยประสบความสำเร็จเพื่อให้ระบบการค้าระดับพหุภาคีคงอยู่ต่อไป และยังเป็นการสร้างสมดุลอำนาจทางเศรษฐกิจของกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจอื่นๆ ที่มีแนวโน้มในการกีดกันทางการค้าจากภายนอก

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

** นักวิเทศสัมพันธ์ ข้าราชการพิเศษ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ผ่านการพิสูจน์แล้วว่าประสบผลสำเร็จ และมีการนำความรู้เหล่านั้นมาพัฒนาต่อเพื่อการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด และสร้างเป็นเครือข่ายระหว่างกันอันนำไปสู่การแบ่งปันความรู้และการพัฒนาให้แก่ชุมชนระหว่างประเทศ โดยมีการประชุมอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

โดยในปี พ.ศ. 2552 ได้มีการจัดการประชุมคณะทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ครั้งที่ 31 ขึ้นระหว่างวันที่ 22 - 25 มิถุนายน 2552 ณ มหาวิทยาลัย DePaul นครชิคาโก สหรัฐอเมริกา โดยสำนักเลขาธิการเอเปคร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการสหรัฐอเมริกา และได้มีการประชุมเครือข่ายคณะทำงานทั้ง 3 เครือข่ายพร้อมกัน การประชุมครั้งนี้ประกอบด้วยผู้แทนจากเขตเศรษฐกิจของเอเปคทั้งหมด 16 เขตเศรษฐกิจ ได้แก่ ออสเตรเลีย บรูไนดารุสซาลาม แคนาดา ชิลี สาธารณรัฐประชาชนจีน อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลี มาเลเซีย นิวซีแลนด์ เปรู ฟิลิปปินส์ ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา เวียดนาม และประเทศไทย

สรุปผลการประชุม

การประชุมคณะทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ครั้งที่ 31 มี Dr. Alan Ginsburg, Lead Shepherd ทำหน้าที่ประธานการประชุม โดยในการประชุมมีการกล่าวถึงวิกฤตการณ์ด้านการเงินของโลกที่ส่งผลกระทบต่อตลาดด้านแรงงาน รวมถึงการใช้แรงงานเด็กและเยาวชน โดยได้มีการเน้นย้ำถึงภาครัฐที่ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการลงทุนในด้านการฝึกอบรมและการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดการจ้างงานมากขึ้น

ในการประชุมครั้งนี้ได้มีการนำเสนอกรณีศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศต่างๆ ได้แก่ ประเทศนิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา จีน สิงคโปร์ เกาหลี ญี่ปุ่น ชิลี ซึ่งได้เน้นในด้านการพัฒนาฝีมือแรงงานเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยเน้นการฝึกอบรมและการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ความเชี่ยวชาญในด้านอาชีพ การผสมผสานความร่วมมือระหว่างการจัดการศึกษาและการฝึกทักษะอาชีพเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ

เอเปคประกอบด้วยสมาชิกทั้งหมด 21 เขตเศรษฐกิจ¹ ได้แก่ ออสเตรเลีย บรูไน ดารุสซาลาม แคนาดา อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ มาเลเซีย นิวซีแลนด์ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐประชาชนจีน จีนไทเป เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ปาปัวนิวกินี เม็กซิโก ชิลี เปรู เวียดนาม และรัสเซีย

¹ ในบริบทของเอเปคจะใช้คำว่า “เขตเศรษฐกิจ (economy)” แทนคำว่า “ประเทศ” เนื่องจากสมาชิกของเอเปคสองราย คือ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงและจีนไทเป มิได้มีสถานะเป็นประเทศ แต่ได้รับการยอมรับให้เข้าเป็นสมาชิกในฐานะที่เป็นเขตเศรษฐกิจที่มีความสำคัญในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

ที่ประชุมได้รับทราบผลการประชุมรัฐมนตรีศึกษาของเอเปคครั้งที่ 4 เมื่อเดือนมิถุนายน 2551 ณ ประเทศเปรู ที่เน้นในด้านคุณภาพการศึกษาเพื่อปวงชน : การบรรลุการสร้างสมรรถนะและทักษะในศตวรรษที่ 21 (Quality Education for All: Achieving 21st Century Competencies and Skills) โดยเฉพาะในด้านการอาชีพที่เน้นถึงการคิดแบบวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม การเรียนรู้ด้วยตนเอง ความสามารถในการแก้ไขปัญหา และทักษะในด้านการติดต่อสื่อสาร ทั้งนี้ที่ประชุมได้ให้ข้อเสนอแนะสาขาวิชาที่ควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก 4 สาขา ได้แก่ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ การอาชีวศึกษาและอาชีพ การเรียนการสอนภาษา เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นต้น โดยเสนอให้มุ่งความสนใจไปที่เรื่องการพัฒนาคุณภาพของครู การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการวิจัย และนโยบาย รวมถึงสื่อการเรียนการสอน

สำหรับการประชุมครั้งนี้ในส่วนของเครือข่ายด้านการศึกษา (Education Network-EDNET) มีเขตเศรษฐกิจเอเปคทั้งหมด 16 เขตเศรษฐกิจเข้าร่วมการประชุม โดยมี Dr.Young Hwan Kim, President of Institute of APEC Collaborative Education ในฐานะผู้ประสานงานเครือข่าย (EDNET Coordinator) ทำหน้าที่ประธานการประชุม โดยมี Dr. Marie Donovan คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย Depual ทำหน้าที่ประธานร่วม

เครือข่ายด้านการศึกษาของเอเปคจะมุ่งเน้นความสำคัญในสาขาวิชาต่างๆ ตามข้อเสนอแนะจากที่ประชุมระดับรัฐมนตรีศึกษาของเอเปคทั้ง 4 สาขา โดยจะเห็นว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาได้ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี โดยมีโครงการที่สำคัญได้แก่

- 1) โครงการ Wiki and Knowledge Bank (สหรัฐอเมริกา)
- 2) โครงการ APEC Learning Community for Shared Prosperity - ALCOM (เกาหลี)
- 3) โครงการ Study of Best Practices in Teaching and Learning Languages in APEC Economies : Lesson Study Applications (จีนไทเป)
- 4) โครงการ Best Practices in Human Resources Capacity Building in Science and Mathematics (ฟิลิปปินส์)

ความร่วมมือและกิจกรรมต่างๆ ภายใต้กรอบเอเปคจะได้รับการกำหนดทิศทางผ่านกลไกหลักของเอเปคทั้งหมด 6 ระดับ ได้แก่ 1) การประชุมระดับผู้นำเศรษฐกิจ (Leaders' Meeting) 2) การประชุมระดับรัฐมนตรี (Ministerial Meetings) 3) การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส (Senior Officials' Meetings - SOMs) 4) การประชุมรัฐมนตรีเอเปคในสาขาต่างๆ (Sectoral Ministerial Meetings) 5) คณะกรรมการ (Committees) มี 4 คณะกรรมการหลัก ได้แก่ คณะกรรมการว่าด้วยการค้าและการลงทุน (Committee on Trade and Investment CTI) คณะกรรมการเศรษฐกิจ (Economic Committee - EC) คณะกรรมการว่าด้วยงบประมาณและการบริหาร (Budget and Management Committee - BMC) และคณะกรรมการอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่อาวุโสว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ (SOM Steering Committee on Economic and Technical Cooperation - SCE) 6) คณะทำงาน (Working Groups) ในสาขาต่างๆ ได้แก่ การส่งเสริมการค้า (Trade Promotion) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่ออุตสาหกรรม (Industrial Science and Technology) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources Development) พลังงาน (Energy) โทรคมนาคมและสารสนเทศ (Telecommunications and Information) ประมง (Fisheries) การอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล (Marine Resources Conservation) การขนส่ง (Transportation) ความร่วมมือทางเทคนิคการเกษตร (Agricultural Technical Cooperation) การท่องเที่ยว (Tourism) และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

5) โครงการ Collaborative Studies on Innovations for Teaching and Learning Mathematics in Different Cultures (ญี่ปุ่น และ ไทย)

6) โครงการ APEC 21st Century Mathematics and Science Education for All in the APEC Region : Strengthening Developing Economies and the Gender Equity through Standards, Assessments and Teachers (สหรัฐอเมริกา)

7) โครงการ APEC Future Education Consortium: Focusing on APEC network for ICT Model Schools for Future Education (เกาหลี)

8) โครงการ APEC Information and Communication Technology for Education Expo (ฟิลิปปินส์)

9) โครงการ APEC e-learning Training Program (เกาหลี)

10) โครงการ Mapping of Qualifications Frameworks across APEC Economies (ออสเตรเลีย)

11) โครงการ Measures Affecting Cross Border Education and Exchange in the APEC Region (ออสเตรเลีย)

12) โครงการ Comparability and Benchmarking of Competencies and Qualifications Frameworks in APEC Region (จีนและฟิลิปปินส์)

นอกจากนี้สมาชิกหลายเขตเศรษฐกิจยังได้นำเสนอโครงการใหม่ ได้แก่

1) โครงการ Study/Seminar on Higher Education “Diploma Supplements” (ออสเตรเลีย)

2) โครงการ Development of ICT Based Training for In-service Mathematic Teachers in the APEC Region (อินโดนีเซีย)

3) โครงการ Capacity - Building Seminar on the Development of National Qualification Frameworks (ฟิลิปปินส์)

4) โครงการ Lesson Study for Implementing Mathematics Curriculum : Development Innovative Assessment Problem (ประเทศไทยและญี่ปุ่น) /self-funded

5) โครงการ APEC Training Program for Preventive Education on ICT Misuse (เกาหลี) /self-funded

6) โครงการ International Benchmarking to Improve Mathematics and Support Exemplary Practices in Travel Eligible APEC Economies (สหรัฐอเมริกา) /self-funded

7) โครงการ International Comparative Research to Identify Unique and Promising Practices in Mathematics and Science Teacher Preparation for APEC Economies (สหรัฐอเมริกา) /self-funded

8) โครงการ Building Open Education Resource (OER) Capability in APEC Economies (สหรัฐอเมริกา) /self-funded

สำหรับโครงการ Lesson Study for Implementing Mathematics Curriculum: Development Innovative Assessment Problem ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยขอนแก่นกับประเทศญี่ปุ่นเป็นโครงการที่ดำเนินการต่อเนื่องจากโครงการ Collaborative Studies on Innovations for Teaching and Learning Mathematics in Different Cultures ซึ่งดำเนินโครงการมาตั้งแต่ปี 2006 - 2008 เพื่อเผยแพร่การใช้ Lesson Study ในฐานะที่เป็นนวัตกรรมในการพัฒนาวิชาชีพครูคณิตศาสตร์ในกลุ่มประเทศเอเปค ปัจจุบันโครงการ

ดังกล่าวเป็นโครงการที่มีประเทศสมาชิกเข้าร่วมมากที่สุด และเป็นโครงการที่ได้รับการยอมรับในที่ประชุม Human Resource Development Working Group (APEC HRDWG) ว่าเป็นโครงการที่มีประโยชน์ต่อสมาชิกในกลุ่มเอเปคเป็นอย่างมาก จึงทำให้ได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกเขตเศรษฐกิจ 13 เขต ที่เข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้

เนื่องจากเอเปคเป็นเวทีที่เน้นเรื่องความร่วมมือทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ดังนั้นคณะทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงให้ความสำคัญกับการสร้างสมรรถนะของกำลังแรงงานในการส่งเสริมการค้าและเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้เครือข่ายต่างๆ ที่อยู่ภายใต้คณะทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเอเปคให้ความสำคัญกับการสร้างศักยภาพของแรงงานเพื่อ

การแข่งขันทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การพัฒนาและฝึกฝนด้านอาชีพ ความเชี่ยวชาญในด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และภาษา เพื่อมุ่งพัฒนาศักยภาพ การสร้างรายได้และการส่งเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจในหมู่ประชาชนของสมาชิก ทั้งนี้ ในช่วงปีที่ผ่านมาประเทศไทยได้รับประโยชน์จากโครงการต่างๆ ในด้านนี้ผ่านการสนับสนุนด้านการเงินจากกองทุนเอเปคและความร่วมมือจากกลุ่มเขตเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก โดยกิจกรรมเหล่านี้มีส่วนในการเกื้อกูลความมั่งคั่งและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว เช่น การฝึกอบรมเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรเพื่อสนับสนุนระบบการค้าและการลงทุนแบบเปิดที่เอื้ออำนวยต่อพัฒนาการทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน □

สิทธิมนุษยชนศึกษา :

เพื่อใคร? และอย่างไร ?

รศ.ดร.วไล ฤกษ์ป้อมเพชร*

เมื่อสิบสี่ปีที่แล้ว ที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ ได้ประกาศทศวรรษแห่งสิทธิมนุษยชนศึกษา (United Nations decade for Human Rights Education ค.ศ. 1995-2004) พร้อมทั้งได้ให้ความหมายและคำจำกัดความเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนศึกษาไว้ ซึ่งมีรายละเอียดพอที่จะสรุปได้ดังนี้คือ การจัดการศึกษา การฝึกอบรม การถ่ายทอดความรู้ และให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมแห่งสิทธิมนุษยชนสากลให้เกิดขึ้นในสังคม ดังนั้นสิทธิมนุษยชนศึกษาจึงมิใช่เพียงการศึกษาเรื่องสิทธิมนุษยชน หากแต่เป็นกระบวนการเรียนรู้ ฝึกทักษะ และหล่อหลอมทัศนคติเพื่อมุ่งให้เกิดสิ่งต่อไปนี้

1. การเคารพสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน
2. การพัฒนาศักยภาพ บุคลิกภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเต็มที่
3. ความเข้าใจ และความเคารพในความเสมอภาคและมิตรภาพระหว่างชนทุกชาติ ทุกเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ศาสนา และกลุ่มภาษา
4. การมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพในสังคมที่เป็นอิสระ
5. การพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้าและดำรงไว้ซึ่งสันติสุข

เมื่อครบทศวรรษสิทธิมนุษยชนศึกษาแล้ว สหประชาชาติได้ประกาศแผนปฏิบัติการโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนศึกษา (World Programme for Human Rights Education) โดยให้ดำเนินโครงการระยะแรกระหว่าง ค.ศ. 2005 ถึง 2007 ซึ่งให้เน้นการศึกษา

The objective of human rights education is to teach, train and disseminate information on human rights so that the basic principles of human rights become part of the fabric of our society. The development of a human rights culture will ensure that fundamental rights and freedoms are observed, human capacity and pride are enhanced, understanding and respect are developed, the principles of equality are promoted and social participation is freely celebrated. To reach these goals, human rights education should be introduced at all educational levels - from basic through to higher education. School administrators, teachers and parents should be trained to have a major role in raising human rights awareness among students and participatory activities, involving both teachers and students, encouraged. In one initiative of HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn, human rights education is being promoted through efforts to strengthen links between schools and build networks among students to enhance understanding and respect among people of different backgrounds and cultures.

ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และได้ให้ความหมายของสิทธิมนุษยชนศึกษาไว้เหมือนเดิม 5 ประการ และเดิมข้อสุดท้ายเป็นข้อที่ 6 ว่า : การส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่มีคนเป็นศูนย์กลางและเน้นความยุติธรรมในสังคม

* ประธานโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษา ยส.

จุดมุ่งหมายของสิทธิมนุษยชนศึกษา คือ **เพื่อให้** เกิดวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชนขึ้นในสังคม ฟังดูแล้วดู จะอยู่ไกลเกินเอื้อม เสมือนขอบฟ้าขลิบทองไกลโพ้นที่ อยากจะไปให้ถึงแต่ก็ยังไม่ถึง แต่ถ้าเราทุกคนร่วมมือ ร่วมใจกันส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษาอย่างจริงจังเพื่อให้ สิทธิมนุษยชนเป็นวิถีชีวิตของเด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่ทุกๆ คน ในชุมชน ในสังคม **โดยเริ่มต้นจากตัวเราเอง**เราก็อาจ จะไปถึงขอบฟ้าได้สักวัน

ในฐานะที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษามาโดยตลอด จึงมีความเชื่อมั่นว่าต้องส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษา ในสถานศึกษาทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถม ศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา รวมไปถึงอุดมศึกษา และบุคลากรกลุ่มแรกที่ต้องได้รับรู้และรับการพัฒนา คือ ผู้บริหาร ครูอาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารนับว่าสำคัญที่สุด การที่**ผู้บริหารสถานศึกษา** ยอมให้มีการนำเอาเรื่องสิทธิมนุษยชนเข้ามาเป็นหัวข้อ ในการสัมมนาหรือการอบรมก็หมายความว่าสถานศึกษา นั้นๆ เปิดรับให้สิทธิมนุษยชนศึกษาเข้าสู่สถานศึกษา ของตนแล้ว บรรดาครู อาจารย์ และบุคลากรที่น่าสนใจ ใคร่เรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนก็สามารถ กระทำได้โดยไม่มีอุปสรรค ที่สำคัญคือผู้บริหารต้องจัด ให้มีการพัฒนาครูในเรื่องสิทธิมนุษยชน เมื่อครูอาจารย์ พร้อมแล้วก็สามารถถ่ายทอดให้แก่นักเรียนได้ **ผู้ปกครอง** **นักเรียน**ก็จำเป็นที่จะต้องรับรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนศึกษา ด้วยมิฉะนั้นอาจจะกลายเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการเรียนรู้ได้

เพื่อให้สิทธิมนุษยชนศึกษาประสบผลสำเร็จตาม เป้าหมายหลักสูตรของสถานศึกษาจะต้องเปิดโอกาสให้ มีการบูรณาการสิทธิมนุษยชนเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ ประสบการณ์ในการอบรมสิทธิมนุษยชนแก่บรรดาครู อาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าสิบปี ทำให้ สรุปได้ว่าครูอาจารย์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเรื่องสิทธิ มนุษยชนในแง่กฎหมายราวกับว่าการละเมิดสิทธิมนุษยชน เป็นการกระทำผิดต่อกฎหมายและต้องรับโทษตาม กฎหมายเพียงเท่านั้น การละเมิดสิทธิมนุษยชนมิได้ เป็นการกระทำผิดต่อคุณธรรม จริยธรรม มิได้เป็น การกระทำผิดต่อมโนธรรมและมิได้เบียดเบียน ทำร้าย ก่อทุกข์ให้พี่น้องร่วมโลกของเราซึ่งผิดต่อหลักธรรมของ ศาสนาด้วย

อันที่จริงจะไปโทษครูผู้สอนเสียทีเดียวก็ไม่ได้ เพราะวิทยากรผู้อบรมสิทธิมนุษยชนส่วนใหญ่เป็น นักกฎหมายและหลักสูตรก็ไม่เอื้อที่จะให้มีการเรียนรู้อย่าง กว้างขวางและลึกซึ้ง ดังจะเห็นได้ว่าหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีเรื่องสิทธิมนุษยชน ค่อนข้างน้อย ซึ่งอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมใน**สาระที่ 2 : หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม**เพียงเท่านั้น และมักจะเน้น “การปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ” และ “การแสดงออกถึงการเคารพสิทธิ เสรีภาพของตนเองและผู้อื่น” เป็นต้น อันที่จริงเรื่องสิทธิ มนุษยชนสามารถบูรณาการเข้าสู่สาระการเรียนรู้อื่นๆ ได้อีกมาก เช่น ถ้านำไปไว้ใน**สาระที่ 1** ในกลุ่มสาระการ เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คือ **ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม** นักเรียนก็จะสามารถเรียนรู้และ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่นๆ ที่ตนนับถือในเรื่องของการไม่เบียดเบียนเพื่อนมนุษย์ เมตตากรุณาต่อกันและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ทั้งนี้ เพราะศาสนาสอนสังฆธรรม สอนให้มนุษย์รู้ถึงความหมาย และเป้าหมายของชีวิต และชี้ให้เห็นหนทางที่จะไปถึง เป้าหมายนั้นเพื่อที่จะไปสู่เป้าหมายของชีวิต การดำรงชีวิต ในปัจจุบันมีความสำคัญ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าคือ การดำรงชีวิตร่วมกันกับผู้อื่นและเพื่อผู้อื่น มีการเกื้อกูล ซึ่งกันและกัน แบ่งปันกัน ปฏิบัติต่อกันด้วยความรักฉันท พี่น้อง ซึ่งก็เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมมนุษย์ ตามอุดมการณ์ของสิทธิมนุษยชน

ถ้าเราเชื่อว่าสิทธิมนุษยชนศึกษาคือกระบวนการ เรียนรู้ ฝึกทักษะ และหล่อหลอมทัศนคติเพื่อมุ่งให้เกิด การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของมวลมนุษย์ สิทธิมนุษยชนจะ ต้องอยู่ในบรรยากาศของสถานศึกษาในกระบวนการ เรียนรู้ร่วมกันของครูและศิษย์ **หลักสูตรกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน**ซึ่งมีทั้งกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์น่าจะเป็น ช่องทางให้มีการเรียนรู้ ฝึกทักษะ และสร้างจิตสำนึก ของนักเรียนให้เคารพตนเอง เคารพผู้อื่น ให้ปฏิบัติต่อผู้อื่น เหมือนปฏิบัติต่อตนเอง กระบวนการเหล่านี้จะนำไปสู่ วิถีชีวิตสิทธิมนุษยชน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พ.ศ. 2551 ได้อธิบายถึงกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณ-
ประโยชน์ไว้ว่า : “เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตน
ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่น ตาม
ความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความ
รับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อตนเอง มีจิต-
สาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรม
สร้างสรรค์สังคม”

กิจกรรมที่โครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้องตาม
พระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม-
ราชกุมารี ดำเนินการอยู่ นับว่าเป็นกิจกรรมที่ครูและ
นักเรียนของบรรดาโรงเรียนพี่บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน
และท้องถิ่นมาตลอดระยะเวลาสิบสี่ปีเพื่อให้นักเรียนใน
โรงเรียนน้องซึ่งอยู่ในถิ่นทุรกันดารมีโอกาสดำรงชีวิต
อย่างมีคุณภาพ และได้รับโอกาสในการศึกษาใกล้เคียง
กับนักเรียนในที่อื่นๆ ด้วยเป้าหมายที่จะเพาะบ่มคุณธรรม
แห่งความรัก ความเมตตา ความอาทร และการแบ่งปัน
ให้เกิดขึ้นในจิตใจของครูและนักเรียนรวมถึงการส่งเสริม
ให้มีการเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของคน โครงการ
ดังกล่าวนี้สามารถสร้างวัฒนธรรมของความรัก ความเข้าใจ
การแบ่งปันและการเรียนรู้ที่จะรู้ร่วมกันอย่างสันติสุข
ในกลุ่มครูและนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จนกล่าวได้ว่า
สามารถบรรลุเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม และที่สำคัญ
ก็คือเป็นโครงการที่มีคุณประโยชน์สำหรับทั้งโรงเรียน
น้องและโรงเรียนพี่ ดังจะเห็นได้ว่าในระยะแรกของการ
ดำเนินโครงการ บรรดาโรงเรียนพี่ได้ให้ความช่วยเหลือ
ด้านวัตถุ ปัจจัย เพื่อให้โรงเรียนน้องของตนมีสภาพ
ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อให้ครูและ
นักเรียนโรงเรียนน้องมีขวัญและกำลังใจและมีโอกาสดีขึ้น
ครั้งเมื่อโครงการดำเนินไปได้ระยะหนึ่งความช่วยเหลือ
และการสนับสนุนเปลี่ยนไปจากเดิมจนกลายเป็นความ
ผูกพันและความสนใจ จึงเริ่มมีการนำครูและนักเรียนพี่
ไปเยี่ยมและพักที่โรงเรียนน้องเพื่อช่วยกันก่อสร้างอาคาร
โรงอาหาร ห้องสมุด โรงเพาะชำเห็ด เป็นต้น เมื่อมีความ
สัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การไปเยี่ยมเยียนโรงเรียนน้องกลายเป็น
วันที่รอคอยสำหรับนักเรียนทั้งของโรงเรียนพี่และ

โรงเรียนน้อง ทั้งสองฝ่ายเตรียมตัว เตรียมการละเล่น
เตรียมของขวัญเล็กๆน้อยๆ ที่จะไปมอบให้แก่กัน ครูและ
ผู้ปกครองโรงเรียนพี่ซึ่งร่วมเดินทางไปให้ความดูแล
ช่วยเหลือโรงเรียนน้องได้กระตุ้นให้นักเรียนเล่นด้วยกัน
เรียนรู้ร่วมกัน พร้อมกับชี้แนะให้ศิษย์ของตนมีความเข้าใจ
และตระหนักรู้ในคุณค่าของการให้ การแบ่งปัน และ
ปฏิบัติต่อกันฉันพี่น้องด้วยความรักและอาทร

การดำเนินโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้องตาม
พระราชดำริ มีพัฒนาการเป็นขั้นตอนที่น่าสนใจ กล่าวคือ
เริ่มจากการที่โรงเรียนน้องเป็นฝ่ายได้รับความช่วยเหลือ
สนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรมทั้งในด้านคุณภาพชีวิตและ
คุณภาพการศึกษา ต่อมาได้ก้าวไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดี
และมีมิตรภาพระหว่างทั้งสองฝ่าย และในที่สุดโรงเรียนพี่
เป็นฝ่ายได้รับคุณประโยชน์ในแง่ของจิตใจอย่างมากมาย
ดังที่บรรดาครูอาจารย์โรงเรียนพี่ได้ยืนยันว่าศิษย์ของตน
เป็นฝ่ายได้รับผลจากการดำเนินโครงการโรงเรียนพี่ -
โรงเรียนน้อง เป็นต้นว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
มีความเข้าใจในคุณค่าของคนที่ยากจน ด้อยโอกาส
ตระหนักในคุณธรรมของความรัก ความเมตตา การเสียสละ
และการแบ่งปัน เรียนรู้และปฏิบัติคุณธรรมสิทธิมนุษยชน
โดยเฉพาะเรื่องความเท่าเทียมกันในศักดิ์ศรีและสิทธิ
ของมนุษย์ทุกคน เรียนรู้ที่จะเข้าใจกันและอยู่ร่วมกัน
อย่างสันติสุข และทำที่สุดครูอาจารย์สังเกตว่านักเรียน
มีความอ่อนโยน ลดความแข็งกร้าว และยินดีเข้าร่วม
กิจกรรมต่างๆ มากขึ้น

จึงเห็นได้ว่าโครงการโรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง
ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม-
บรมราชกุมารี เป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จในการ
เพาะบ่มคุณธรรมสิทธิมนุษยชนและนำคุณธรรมดังกล่าว
มาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อเน้นให้เกิดการเรียนรู้
ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สิ่งสำคัญที่จะต้องร่วมมือ
กันกระทำในขณะนี้คือพัฒนาโครงการให้เข้มแข็งขึ้น
ขยายเครือข่ายเพิ่มขึ้น และเน้นให้เป็นตัวอย่างของ
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ในหลักสูตร
กิจกรรมพัฒนาของผู้เรียนของกระทรวงศึกษาธิการ □

“อังกอร์” พระนครแห่งอาณาจักร ขอมโบราณ แหล่งมรดกโลกในประเทศกัมพูชา (ตอนที่ 1)

เรื่องและภาพโดย สาวตรี สุวรรณสภิตย์*

“อังกอร์” หรือ “นคร”

“อังกอร์” เป็นชื่อที่เรียกแหล่งโบราณสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่นักโบราณคดีและนักประวัติศาสตร์ไทยนิยมเรียกว่า **โบราณสถาน** ที่ **พระนคร** ทั้งนี้ก็เพราะคำว่า “อังกอร์” มาจากคำศัพท์ภาษาสันสกฤตว่า “นคร” นั่นเอง

“เขตอุทยานโบราณคดีพระนคร” ของกัมพูชาได้ขึ้นทะเบียนมรดกโลกในปี ค.ศ.1992 ตั้งอยู่ในจังหวัดเสียมราฐ หรือที่กัมพูชาเรียกว่า “เสียมเรียบ” ในตอนกลางของประเทศกัมพูชาปัจจุบัน และอยู่ทางเหนือของทะเลสาบใหญ่ของกัมพูชา มีพื้นที่ที่ได้เสนอขึ้นทะเบียนในครั้งนั้นไว้กว้างขวางถึง 400 ตารางกิโลเมตร รวมทั้งป่าไม้และแหล่งน้ำที่เรียกว่า “บาราย” ในบริเวณใกล้เคียงด้วย

เอกสารคำขอขึ้นทะเบียนมรดกโลกที่รัฐบาลกัมพูชาเสนอต่อศูนย์มรดกโลกของยูเนสโกใน เดือนกันยายน ปี ค.ศ. 1992 ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลอย่างเป็นทางการ ระบุว่า “อังกอร์” หรือ “พระนคร” นั้น เป็นนครหลวงของอาณาจักรขอมโบราณหลายยุคหลายสมัย ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 9 - 15

“Angkor”, one of the most important archaeological sites of Southeast Asia, is located in Siem Reap, Cambodia. This man-made wonder, which was registered as a World Heritage site in September, 1992, covers an area of around 400 square kilometers and includes a forest and a large reservoir or Barai. Angkor consists of both religious and non-religious constructions. Among them are the hill temple known as Bakong, the Bayon, and the Ta Phrom and Phra Khan stone castles. Construction of Angkor lasted until the reign of Jayavaraman VII, before the end of ancient Khmer period at the beginning of the 15th century. The site was first restored in 1907 by the École Française de L’Extrême Orient (EFEO) using the anastylosis process, in other words the rebuilding the different structures using the original materials. In 1992, after acknowledging the outstanding value of all its archaeological sites, UNESCO declared Angkor a World Heritage site and Cambodia established the Authority for the Protection and Management of Angkor and the Region of Siem Reap (APSARA) to work on the preservation of the site in collaboration with the UNESCO International Coordinating Committee (ICC).

* อติตรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการฝ่ายต่างประเทศและอดีตเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ

เขตอุทยานโบราณคดีทั้งหมดที่เสนอขอขึ้นทะเบียนไว้ นั้นรวมกลุ่มโบราณสถานที่เป็นครวัด กลุ่มโบราณสถานที่เป็นนครรม และกลุ่มโบราณสถานที่ยานด้วย ภายในบริเวณ นอกจากจะมีโบราณสถานที่เป็นสิ่งก่อสร้างด้วยหินและอิฐที่ใหญ่โตสง่างามแล้ว ก็ยังรวมประติมากรรมปูนต่า และประติมากรรมลอยตัวสลักจากหินขนาดต่างๆ กัน จำนวนมากนับไม่ถ้วนซึ่งล้วนแต่มีความสวยงาม สมบูรณ์ เกือบทั้งสิ้น

อาณาจักรขอมโบราณ

ในศตวรรษที่ 9 แห่งคริสตกาล กษัตริย์ขอมโบราณ พระนามว่าพระเจ้าชัยวรมันที่ 2 ได้รวมอาณาจักรขอม 2 อาณาจักรเข้าด้วยกัน ทำให้อาณาจักรขอมกลายเป็นมหาอำนาจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อยู่นานเกือบถึง 500 ปี

บริเวณปราสาทราชวังที่พระเจ้าชัยวรมันที่ 2 ได้ประทับครองพระราชบัลลังก์อยู่หลายปีนั้น อยู่ใกล้ๆ กับตอนกลางของประเทศ เหนือทะเลสาบใหญ่ ซึ่งปัจจุบันนี้เรียกว่า “ตนเลสาบ” อีก 100 ปีต่อมาที่แห่งนี้ได้มีการก่อสร้างและสถาปนาขึ้นเป็นนครหลวงโดยพระเจ้าเยสโรวรมันที่ 1 ราชบุตรของพระเจ้าชัยวรมันที่ 2 และทรงเรียกนครนั้นว่า “ยะโสธรปุระ” อันเป็นนครหลวงที่ถาวรของอาณาจักรขอมโบราณมาจนถึงศตวรรษที่ 15 ซึ่งภายหลังได้ขนานนามว่า “อังกอร์” แปลว่า “พระนคร” นั่นเอง

นครหลวงแห่งแรกที่โรลูอัส

นครหลวงแห่งแรกของอาณาจักรขอมอยู่ที่เมือง “โรลูอัส” (Roluos) เป็นเมืองหลวงที่ตั้งก่อน “อังกอร์” หรือ พระนคร มีชื่อเรียกว่า “หริหรัลย์” สร้างในรูปแบบสถาปัตยกรรมขอมโบราณหรือภายหลังเรียกว่าแบบพระโค มีคูคันรอบพระนครป้องกันโดยเข้มแข็ง มีวัดหลวงอยู่ตรงกลางสร้างด้วยอิฐหรือหิน และมีปราสาททำด้วยไม้ เจ้านายในราชวงศ์นิยมสร้างวัดถวายไว้ทั้งในเขตนครและนอกเขตนครโดยนิยมสร้างถวายเทพเจ้าในคติฮินดูโดยเฉพาะพระศิวะ แต่กระนั้นก็มีสิ่งก่อสร้างที่ไม่เกี่ยวกับศาสนาอยู่เป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่สร้างด้วยไม้อยู่ทั้งในและนอกพระนคร สำหรับวัดหลวงที่ยังหลงเหลือร่องรอยของโครงสร้างโบราณอยู่นั้นยังปรากฏอยู่ที่เมืองโรลูอัส ซึ่งในปัจจุบันเรียกว่าปราสาทบาก็อง (Bakong) ซึ่งอยู่บนเขา นอกจากนี้ก็มีร่องรอยสถาปัตยกรรมวัดที่เจ้านายในราชวงศ์สร้างถวายเชื้อพระวงศ์ที่ล่วงลับไปแล้วเหลือให้เห็นอยู่เป็นจำนวนมาก

โบราณสถานที่สำคัญในยุคแรกๆ แห่งอื่น ได้แก่ ปราสาทพระโค สร้างในประมาณปี ค.ศ.880 นอกจากนี้ก็ยังมีสระขนาดใหญ่สร้างหลังปราสาทพระโคประมาณ 100 ปี มีวัดสำคัญอีกแห่งหนึ่งเรียกว่า วัดโลเลย์ (Lolei)

นครหลวงที่ย้ายไปและนครหลวงอื่นๆ

นครยโสธรปุระ นั้นอยู่ทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือของเมืองโรลูลอส ล้อมรอบไปด้วยภูเขาพนมบาเก็ง (Phnom Bakheng) สันฐานโดยรอบเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสทุกด้าน กว้าง 4 กิโลเมตร มีสระใหญ่ที่เรียกว่า “บาราย” มีขนาด 7 x 1.8 กิโลเมตร และมีวัดหลายวัดที่สร้างบนยอดเขาพนมบาเก็งในประมาณปี ค.ศ. 900

เกาะแกร์ ต่อมาพระนครหลวงของอาณาจักรขอมก็ต้องโยกย้ายไปอยู่ที่เกาะแกร์เป็นระยะเวลาสั้นๆ เกาะแกร์อยู่ห่างไปทางเหนือ นับเป็นนครแห่งที่ 2 ในบริเวณอุทยานโบราณคดีอังกอร์ที่สร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าราเชนทรวรมันที่ 4 ในปี ค.ศ. 960 มีวัดหลายวัดตั้งอยู่ที่ “พรี รูป” (Pre Rup) ซึ่งนับเป็นรูปแบบสถาปัตยกรรม “พรี รูป” ในรัชสมัยพระเจ้าราเชนทรวรมันที่ 2 นี้มีการสร้างวัดที่สวยงามหลายแห่ง เช่น วัดบนเกาะกลางน้ำใน “บาราย” ด้านตะวันออก และวัดที่บันทาย สโรย ซึ่งราชครูเป็นผู้สร้างห่างไปจากอังกอร์ประมาณ 25 กิโลเมตรทางด้านตะวันออก

ตาแก้ว ต่อมาราชโอรสของราเชนทรวรมัน คือพระเจ้าชัยวรมันที่ 5 ได้ทิ้งนครหลวงที่ “พรี รูป” ไปสร้างพระนครใหม่ มีวัดหลวงอยู่ที่ตาแก้ว (Ta keo) สร้างในปี ค.ศ. 1000

อย่างไรก็ตามพระเจ้าชัยวรมันที่ 5 ได้ถูกพระเจ้าสุริยวรมันที่ 1 ยึดพระนครได้ พระเจ้าสุริยวรมันได้สร้างป้อมปราการรอบๆ ปราสาทของพระองค์และสร้างวัดหลวงขึ้นใหม่ที่**พิมานนาคา** (Phimeannakas) นอกจากนี้

ในปี ค.ศ. 1050 ยังได้สร้างสระหรือบารายทางฝั่งตะวันตก มีขนาดใหญ่มาก กว้างยาว 8 x 2.5 กิโลเมตร กษัตริย์ที่ได้ครองราชย์สืบต่อมาก็ได้สร้างวัดหลวงแห่งใหม่ที่สวยงามมากขึ้นที่**บาปวน** (Baphuan) ทางเหนือ เป็นต้นแบบ**สถาปัตยกรรมบาปวน** หลังจากนั้นก็แทบจะไม่มีการก่อสร้างใดๆอีกเลยจนถึงรัชสมัยพระเจ้าสุริยวรมันที่ 2 ในปี ค.ศ. 1113 จึงได้มีหลักฐานการก่อสร้างสถาปัตยกรรม ที่สำคัญขึ้นอีกมากมายโดยเฉพาะการก่อสร้างมรดกวัฒนธรรมที่สำคัญของขอมโบราณ นั่นก็คือ**อังกอร์วัด** (Angkor Vat) ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีกำแพงล้อมรอบแข็งแรงและเป็นศาสนสถานที่สวยงามพระวิษณุ นอกจากนี้พระเจ้าสุริยวรมันที่ 2 ยังได้ทรงสร้าง**ธัมมานัน** (Thammanon) และ**เจ้าชายเทเวดา** (Chan Say Tevada)

อังกอร์ ธม เมื่อพระเจ้าสุริยวรมันสวรรคตในปี 1150 นั้น อาณาจักรขอมก็มีศึกสงครามภายในปี 1177 พวกจามได้ยกมาตีพระนครที่อังกอร์ได้ แต่ต่อมาพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ได้ทรงกู้สถานการณ์บ้านเมืองได้และได้ทรงสร้างพระนครหลวงใหม่ที่ยิ่งใหญ่ที่ “อังกอร์ ธม” (Angkor Thom) การก่อสร้างต้องใช้ทรัพยากรมากมาย และยังคงเกณฑ์แรงงานชายที่มีฝีมือมาเป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้ พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ได้สร้างวัดหลวงของพระองค์ขึ้นที่บายอน (Bayon) เพื่อเป็นพุทธบูชาและยังได้ทรงสร้างปราสาทตาพรหม (Ta Prohm) อุทิศถวายพระราชมารดาของพระองค์ สร้างปราสาทพระขันธุ์ (Phra Khan) อุทิศถวายพระราชบิดาของพระองค์ สร้างปราสาทตาสมและปราสาทบันทาย ไปรย์ด้วย

หลังสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 แล้วก็ไม่ได้มีการก่อสร้างใดๆ อีกจนถึงยุคสมัยของอาณาจักรโบราณในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 15

การจัดกลุ่มโบราณสถานเพื่อขึ้นทะเบียนมรดกโลก

กลุ่มโบราณสถานในอุทยานโบราณคดีอังกอร์นั้นต้องรวมไปถึงกลุ่มโบราณสถานที่อยู่รอบและบันทายสโรว์ด้วย ซึ่งต้องนับว่าเป็นกลุ่มเดียวกันและรุ่งเรืองอยู่ด้วยกัน 3 ศตวรรษ ผลงานชิ้นเอกนั้น ได้แก่ กลุ่มโบราณสถานที่ยานและที่อังกอร์วัต ซึ่งจะต้องรวมโบราณสถานเช่น วัดและสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ที่สร้างขึ้นในยุคสมัยเดียวกันและรวมสระใหญ่ที่สร้างขึ้นพร้อมๆ กันไปด้วย

นอกจากนี้ในการขอขึ้นทะเบียนมรดกโลกที่อังกอร์นั้นกัมพูชายังได้เสนอให้รวมบริเวณโดยรอบ ที่เป็นป่าเก่าแก่ขนาดใหญ่ซึ่งมีซากโบราณสถานที่มีความสำคัญยังอยู่ใต้ดินเป็นจำนวนมาก หากทำการขุดสำรวจให้ทั่วและบูรณะปฏิสังขรณ์ทั้งบริเวณแล้วก็จะช่วยไขปริศนาหลายๆ ประการเกี่ยวกับอารยธรรมของพระนครขอมโบราณ ตลอดจนวิถีชีวิตของประชาชาติได้ด้วย

ยิ่งกว่านั้นยังมีระบบชลประทานโบราณเชื่อมโยงแหล่งน้ำจำนวนมากเข้าด้วยกัน ทำให้เศรษฐกิจของอาณาจักรขอมเจริญรุ่งเรืองได้เพราะมีน้ำใช้น้ำกินเพียงพอ

การคุ้มครองและอนุรักษ์ปฏิสังขรณ์

แหล่งโบราณสถานที่พระนครหรืออังกอร์นี้ได้รับการดูแลคุ้มครองและอนุรักษ์โดยสถาบันฝรั่งเศสแห่งเอเชีย (Ecole Française de L'Extrême Orient - EFEO) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1907 จนถึงปี 1931 ส่วนใหญ่เป็นการประดับประดาโครงสร้างสถาปัตยกรรมไม่ให้ทรุดโทรมสลายตัวลงไป และมีการถางป่าให้โล่งขึ้นเนื่องจากป่าดิบชื้นทำให้ไม่ได้รับแสงแดดและมีปลวกมากัดกินขอบประตูไม้เครื่องไม้บนหลังคาและอิฐหินทรายให้ทรุดโทรมไปมาก

ในปี 1931 อองรี มาร์ซาล นักอนุรักษ์ฝรั่งเศสประจำอังกอร์ ได้เดินทางไปชวาและได้เห็นวิธีการบูรณะปฏิสังขรณ์แบบดัตช์ที่เรียกกันว่าวิธี “อะนัสติโลซิส” (Anastylosis) ซึ่งรื้อหินลงมาที่ละก้อนเพื่อทำความสะอาด

และบูรณะพร้อมๆ กับเสริมความมั่นคงของโครงสร้างก่อนที่จะนำหินที่ละก้อนขึ้นไปก่อตั้งเป็นรูปเดิม และเห็นว่าได้ผลดีจึงนำวิธีการนี้มาใช้บูรณะที่อังกอร์บ้างจนถึงปี ค.ศ. 1972 วิธีนี้ก็ยังคงดำเนินการอยู่

ต่อมาเกิดสงครามจึงไม่มีการบูรณะปฏิสังขรณ์หรือคุ้มครองโบราณสถานที่ยังอังกอร์เลย บริเวณปราสาทหลายแห่งถูกใช้เป็นสถานที่บัญชาการรบ มีการยิงต่อสู้กันจนเกิดรูกระสุนบนโบราณสถานจำนวนมาก ในปี ค.ศ. 1989 นักโบราณคดีจากอินเดียได้เดินทางมาประจำอยู่ 3 ปี เพื่อศึกษาสำรวจ ถางวัชพืชและทำลายป่าโดยใช้วิธีสูมไฟเผากับได้สร้างเสริมโบราณสถานให้แข็งแรงในบางแห่ง ขัดหินที่สกปรกโดยใช้ไม้ไผ่กับน้ำ ซึ่งต่อมาก็มีนักโบราณคดีไปแลนด์มาช่วยทำโครงการบูรณะที่ปราสาทพระขรรค์โดยได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุน World Monuments Friends ของสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ยังมีผู้เชี่ยวชาญชาวอังกฤษมาช่วยอำนวยความสะดวกการบูรณะในปี 1992 การคุ้มครองอนุรักษ์โบราณสถานในอุทยานโบราณคดีอังกอร์จึงนับว่าเป็นไปโดยไม่มีการทำลายหรือเสียหาย (ข้อมูลจากคำชี้แจงของรัฐบาลกัมพูชาในเอกสารขอขึ้นทะเบียนมรดกโลก)

ปัญหาในการขึ้นทะเบียนมรดกโลก

ในขณะที่ดำเนินการขอขึ้นทะเบียนมรดกโลกที่อังกฤษนั้น ปัญหาการเมืองในกัมพูชายังไม่เรียบร้อยลงตัวสมบูรณ์นัก เพราะสนธิสัญญากรุงปารีสที่ลงนามกันในวันที่ 23 ตุลาคม 1991 นั้น ช่วยทำให้เขมร 4 ฝ่ายหันมาร่วมมือทางการเมืองกัน กษัตริย์นโรดมสีหนุได้ร้องขอให้ยูเนสโกช่วยประสานงานกับนานาชาติมาช่วยบูรณะปฏิสังขรณ์นครวัด ขณะนั้นยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองโบราณสถานในกัมพูชา ยูเนสโกจึงแต่งตั้งนักกฎหมายระหว่างประเทศชื่อ Ridha Fraou มาช่วยร่าง “พระราชบัญญัติคุ้มครองโบราณสถานและกฎหมายเพื่อจัดตั้งหน่วยงานคุ้มครองมรดกแห่งชาติ” (NHAAC) ขึ้น และช่วยเหลือในการเตรียมเอกสาร (nomination documents) เสนอ “อังกฤษ” เป็นมรดกโลกในปี 1992

ส่งอิคอมอสมาประเมิน

ยูเนสโกได้ส่งอิคอมอสสากลมาประเมินคุณค่าอันเป็นสากลโดดเด่นของกลุ่มโบราณสถาน ใน “อังกฤษ” พบว่ามีความสำคัญและมีคุณค่าโดดเด่นเป็นสากลตามหลักการ คือ หลักเกณฑ์ที่ 1 ที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 จึงได้ทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการมรดกโลกให้ขึ้นทะเบียนมรดกโลกได้โดยได้เสนอแนะเพิ่มเติมว่า

1. จะต้องเร่งออกกฎหมายคุ้มครอง
2. จะต้องจัดตั้งหน่วยงานขึ้นรับผิดชอบโดยตรง
3. จะต้องกำหนดขอบเขตโดยการนำเขตอนุรักษ

สิ่งแวดล้อมที่ UNDP ได้จัดทำไว้แล้วมาพิจารณาประกอบกัน

4. ต้องให้มี buffer zone หรือเขตพื้นที่กันชนเพื่อไม่ให้เกิดการรุกรานเข้ามาในพื้นที่อนุรักษจะได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. ให้มีกลไกประสานงานและเฝ้าระวังในระดับนานาชาติเพื่อให้นานาชาติได้เข้ามาช่วยเหลือและติดตามงานอนุรักษ พัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มติคณะกรรมการมรดกโลก

ในเดือนธันวาคมปี ค.ศ.1992 คณะกรรมการมรดกโลกได้มีมติขึ้นทะเบียนมรดกโลกตาม 4 หลักเกณฑ์ดังที่อิคอมอสเสนอ แต่ได้มีมติให้เป็นมรดกโลกในบัญชีเสี่ยงภัย เนื่องจากสถานการณ์ในกัมพูชายังไม่เรียบร้อย นอกจากนี้ยังได้ให้มีการติดตามและเฝ้าระวังการอนุรักษอย่างใกล้ชิด อยู่ 3 ปี (1992 - 1995) โดยให้มีการทำรายงานการอนุรักษทุกปี

ต่อมารัฐบาลกัมพูชาได้ตั้งหน่วยงานชื่อ อปสรา (APSARA) เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในโครงการพระนครมรดกโลกนี้ และยูเนสโกยังได้ตั้งคณะกรรมการประสานงานระหว่างรัฐบาล (International Coordinating Committee) เพื่อเป็นกลไกในการติดตามประสานงานการอนุรักษ โดยคำนึงถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืนของโครงการและบริเวณพื้นที่ทั้งหมดด้วย

ในปี ค.ศ.2004 คณะกรรมการมรดกโลกจึงมีมติถอนมรดก “อังกฤษ” ออกจากบัญชีมรดกในภาวะเสี่ยงภัย เนื่องจากได้ติดตามมาระยะหนึ่งพบว่าได้มีการปรับปรุงการคุ้มครองอนุรักษได้ผลดีมากแล้ว □

* ข้อมูลทั่วไป

ราชอาณาจักรกัมพูชา ตั้งอยู่กลางภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพรมแดนทิศเหนือติดกับประเทศไทย (จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ และบุรีรัมย์) และลาว (แขวงอัตตะปือและจำปาสัก) ทิศตะวันออกติดเวียดนาม (จังหวัดกอนทุม เปลกู ซาลาย ดักลัก ส่องแบ้ เตยนิน ลองอาน ด่งท๊าบ อันซาง และเกียงซาง) ทิศตะวันตกติดประเทศไทย (จังหวัดสระแก้ว จันทบุรี และตราด) และทิศใต้ติดอ่าวไทย มีพื้นที่ทั้งหมด 181,035 ตารางกิโลเมตร หรือขนาดประมาณ 1 ใน 3 ของประเทศไทย เส้นเขตแดนโดยรอบประเทศยาวประมาณ 2,000 กิโลเมตร โดยมีเส้นเขตแดนติดต่อกับประเทศไทยยาว 798 กิโลเมตร มีแม่น้ำและทะเลสาบสำคัญ ได้แก่ (1) แม่น้ำโขง ไหลจากลาวเข้าสู่ภาคเหนือของกัมพูชาแล้วไหลผ่านเข้าเขตเวียดนาม มีความยาวในเขตกัมพูชารวม 500 กิโลเมตร (2) แม่น้ำทะเลสาบ เชื่อมระหว่างแม่น้ำโขงกับทะเลสาบความยาว 130 กิโลเมตร (3) แม่น้ำบาสัก (Bassac) เชื่อมต่อกับแม่น้ำทะเลสาบที่หน้าพระราชวัง กรุงพนมเปญ ความยาว 80 กิโลเมตร (4) ทะเลสาบ (Tonle Sap) เป็นทะเลสาบขนาดใหญ่ มีเนื้อที่ 3,000 ตารางกิโลเมตร **สภาพภูมิอากาศ** ร้อนชื้น และมีฤดูฝนยาวนาน อุณหภูมิโดยเฉลี่ย 20 - 36 องศาเซลเซียส **เมืองหลวง**คือกรุงพนมเปญ **ประชากร** 14.1 ล้านคน (ปี 2548) มีอัตราการเพิ่มของประชากรเฉลี่ยร้อยละ 2 ต่อปี ประกอบด้วยชาวเขมรร้อยละ 94 ชาวจีนร้อยละ 4 และอื่นๆ อีกร้อยละ 2 **ระบอบการปกครอง** คือประชาธิปไตยแบบรัฐสภาโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ

* เว็บไซต์กระทรวงการต่างประเทศ (www.mfa.go.th)

นักเรียน 1 อำเภอ 1 ทูต สร้างชื่อเสียงที่ฝรั่งเศส

โครงการ 1 อำเภอ 1 ทูต เป็นโครงการที่กระทรวงศึกษาธิการได้รับมอบหมายนโยบายจากรัฐบาลให้ดำเนินการร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย สำนักงาน ก.พ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกหลายหน่วยงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนที่มีผลการเรียนดี ความประพฤติดี แต่มีฐานะยากจนจากทุกอำเภอและกิ่งอำเภอทั่วประเทศได้มีโอกาสศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งดำเนินการรุ่นที่ 1 ในปี พ.ศ. 2547 และรุ่นที่ 2 ในปี พ.ศ. 2549 นักเรียนที่ได้รับทุนทั้งสองรุ่นมีทั้งที่ศึกษาต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ปัจจุบัน นักเรียนทุนทั้งสองรุ่นส่วนหนึ่งได้สำเร็จการศึกษาแล้วทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากการติดตามประเมินผล ของกระทรวงศึกษาธิการในเบื้องต้นทราบว่านักเรียนทุนจำนวนหนึ่งที่ศึกษาในสถานศึกษาบางแห่งในต่างประเทศมีผลการเรียนดีถึงดีมาก โดยเฉพาะในประเทศฝรั่งเศส นางสาวแสงดาว ดวงสีดา นักเรียนทุนจากอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี ได้รับทุนรัฐบาลฝรั่งเศสให้ศึกษาต่อหลักสูตรระดับปริญญาโทเนื่องจากมีคุณสมบัติที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์การพิจารณา คือสำเร็จการศึกษาลัทธิศตวรรษวิเศษวิทยาศาสตร สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า จากมหาวิทยาลัย Aix- Marseille ซึ่งเป็นหนึ่งในสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของฝรั่งเศส โดยได้คะแนนรวมระดับเกียรตินิยมดี (Mention Bien) และยังเป็นผู้ที่มีความสนใจจริงจังและมุ่งมั่นที่จะศึกษาต่อสาขาวิศวกรรมไฟฟ้าโดยเฉพาะการออกแบบระบบที่ประหยัดพลังงานและมีประสิทธิภาพเพื่อนำความรู้และประสบการณ์ไปปรับใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองต่อไป นอกจากนี้ยังมีนักเรียนทุนอีกจำนวนหนึ่งที่ศึกษาในประเทศฝรั่งเศสเช่นเดียวกันที่มีผลการเรียนในระดับดีถึงดีเด่นจำนวน 21 คน ซึ่งกำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 และ 2 ในสถาบันการศึกษาต่างๆ นักเรียนทุน ส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้ศึกษาสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ทั้งวิศวกรรมไฟฟ้า เคมี ชีวภาพ และเครื่องกล ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสาขาวิชาหลักที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ

นักเรียนไทยรับรางวัลการประกวดภาพโปสเตอร์ ประจำปี 2552 ที่ประเทศญี่ปุ่น

นางสาววิภากร มีมาก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และเด็กหญิงวิสัยทัศน์ จิตต์ภักดี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพฯ เดินทางไปรับรางวัลจากการประกวดภาพโปสเตอร์ครั้งที่ 13 ประจำปี 2552 ของสโมสร The Children of the Earth's Club ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 28 - 31 กรกฎาคม 2552 ที่

ประเทศญี่ปุ่น โดยนางสาววิภากรรับรางวัล Environment Minister Award และเด็กหญิงวิสัยทัศน์ รับรางวัล Foreign Minister Award จากผลงานภาพโปสเตอร์ที่ส่งเข้าร่วมประกวดจากประเทศต่างๆ จำนวน 94 ผลงาน โดยในปีนี้มีผู้ได้รับรางวัลประเภทภาพโปสเตอร์ จำนวน 17 ราย จากประเทศญี่ปุ่น จีน เกาหลีใต้ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินเดีย นอกจากนี้ ทั้งสองคนยังได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุม Asian Children's Conference ซึ่งจัดขึ้นต่อจากพิธีรับรางวัล โดยการประชุมดังกล่าวเปิดโอกาสให้เด็กๆ ได้แสดงมุมมองและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมผ่านกิจกรรมต่างๆ ของการประชุม ทั้งจากที่ได้จากประสบการณ์ การเรียนรู้ รวมถึงจากการที่ได้ไปดูงานที่ TEPCO Electric Energy Museum ซึ่งเป็นพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับพลังงาน โดยผลจากการประชุมได้ออกมาเป็น Agenda ซึ่งเด็กๆ ได้เขียนเป็นลายมือและภาษาของตนเองในการให้คำสัญญาว่าจะปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อมในโลกของเราต่อไป

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ

THE BULLETIN ON INTERNATIONAL COOPERATION OF THE MINISTRY OF EDUCATION

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นสื่อในการเผยแพร่ข้อมูล และความเคลื่อนไหว รวมทั้งความคืบหน้าของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในงานด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ
2. เพื่อเป็นแหล่งรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับใช้ในการสืบค้นอ้างอิง ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป
3. เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ ในอันที่จะนำมาซึ่งการพัฒนาความร่วมมือกับต่างประเทศ ในอนาคต

กำหนดออก

ปีละ 4 ฉบับ ประจำเดือน มกราคม-มีนาคม, เมษายน-มิถุนายน, กรกฎาคม-กันยายน และตุลาคม-ธันวาคม

ที่ปรึกษา

- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฝ่ายต่างประเทศ

บรรณาธิการ

นายไพศาล วิศาลภรณ์
ผู้อำนวยการสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ

ผู้จัดการการพิมพ์

นางนฤมล สุวรรณเนตร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นางสาวดุริยา อมตวิวัฒน์
นางยุวดี ภูริโกโคย
นางชนิษฐา ห้านิรัตติชัย
นางสาวสมใจ ธีรทีฐ
นายสมทรง งามวงษ์
นางนฤมล สุวรรณเนตร
Ms.Elizabeth Saul
นางสาวปนัดดา งามสมพล
นางจีรนนท์ ทรงชาติ
นายกรภัทร พฤกษ์ชัยกุล

สำนักงาน

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0-2628-5646-9, โทรสาร 0-2281-0953
www.bic.moe.go.th

Objectives

1. To disseminate updated summaries on the work of the Ministry of Education and collaborating organizations on international cooperation
2. To serve as a reference point and platform to stimulate further research into specific programmes and activities
3. To promote the exchange of ideas and information to develop future cooperation

Date of Issue

The Bulletin is a quarterly periodical issued in January, April, July and October.

Advisors

Permanent Secretary, Ministry of Education
Deputy Permanent Secretary for Education (Foreign Affairs)

Editor

Paisal Wisalaporn
Director, Bureau of International Cooperation

Manager

Narumol Suwannetr

Assistant Editors

Duriya Amatavivat
Yuwadee Phooriphokhai
Kanitha Hanirattisai
Somjai Theeratith
Somsong Ngamwong
Narumol Suwannetr
Elizabeth Saul
Panadda Ngamsompon
Jeeran Songchart
Korapat Pruekchaikul

Office

Bureau of International Cooperation, Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education, Ratchadamnoen Nok Avenue, Bangkok 10300, Thailand.
Tel. 0 2628 5646-9, Fax. 0 2281 0953
www.bic.moe.go.th

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ลาดพร้าว

บุคคลหรือองค์กรใดต้องการนำข้อเขียน หรือบทความที่อยู่ในวารสารฉบับนี้ไปตีพิมพ์อ้างอิง หรือประโยชน์ในสิ่งตีพิมพ์อื่น ขอความกรุณาแจ้งสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. ทราบเป็นการล่วงหน้า และขอให้ระบุชื่อผู้เขียนหรือชื่อวารสารในการอ้างอิงด้วย

44th SEAMEC & 4th ASED

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
www.bic.moe.go.th